

SLOVENSKI PRIJATEL.

Izhaja enkrat
v mesecu.

Za cerkev, šolo in dom.

Velja na leto
4 fl. po pošti.

Št. 10.

15. oktobra 1859.

VIII. teča

Pridiga za 21. nedeljo po binkoštih.

(Sovražnikom moramo odpustiti; gov. A. L.) 64.

„Tako bo tudi moj nebeški Oče vam storil, ako ne odpustite vsakteri svojemu bratu iz svojih src.“ Mat. 18, 35.

V v o d.

Kako resnobno nam Jezus v današnji priliki priporoča, prizanašati našim razžalnikom! Pove nam v priliki od kralja, ki je bil tako dober, tako usmiljen, da je svojemu hlapcu ves dolg, kakor velik je bil, odpustil. S tim nas je hotel Jezus učiti, kako neskončno nam je Bog usmiljen, ker nam vse naše grehe odpušča, ako se zares poboljšamo in spokorimo. Kakor pa je Bog nam neskončno usmiljen, vendar nam Bog ne odpusti, ako smo sami terdi in neusmiljeni do bližnjega, in mu iz serca ne odpustimo, kader nas je razžalil in nam kako krivico storil. Hlapec, komur je bil kralj ves dolg odpustil, se ni usmilil svojega tovarša, ampak zgrabi ga in ga verže v ječo. Kralj to zvedši ga pred se pokliče, mu očita njegovo neusmiljenje, rekoč: „Ves dolg sem ti odpustil, ti pa se nisi svojega brata usmilil!“ In kralj se je razserdil, ga izročil trinogom, dokler vsega dolga poplačal ne bo. „Tako, pristavi Jezus, bo tudi moj nebeški Oče vam storil, ako ne odpustite vsakteri svojemu bratu iz serca.“

Kristjani, ali ne veljajo te ostre Jezusove besede tudi marsikomu zmed nas? Ah! ne mine teden, celo dan ne, da bi se na svojega bližnjega ne jezili. Mnogo jih je, ki ne živé samo en dan v jezi in sovraštvu, ampak tedne, mesce, cele leta, in si zraven še mislijo, da so dobri pošteni kristjani. Kakor je

kralj z neusmiljenim hlapcem storil, tako, pravi Jezus, bo tudi itd, in vendar redimo v svojem sercu strupeno kačo jeze in sovraštva. Od kod to pride? Od tod, ko ne pomislimo zado-
sti, kaj Jezus v današnjem evangelju govori ali si pa mislimo, da je preteško bližnjemu odpustiti. Jaz pa vsem in scer v božjem imenu dans rečem: Nasprotnikom in sovražnikom odpuščati je 1. lahko, 2. za nas dolžnost in 3. lepe ter nam v zasluženje. Pripravite se!

Razlaga.

1. Marsikdo si misli: Preteško je tistemu, ki me je razžalil, razjezil ali mi kako krivico storil, odpustiti. Marsikdo si misli, rad bi odpustil, pa ne morem. Tega in tega ne morem nikakor terpeti, kadar ga ugledam, me jeza popade in ne morem ga prijazno pogledati. O kdor tako misli, tako govori, strašno goljfa sam sebe in se grozovitno zoper Boga pregreši.

a) Jeza je scer res, kar svet stoji, strašno med ljudmi razsajala. Že Kajn je iz jeze svojega brata umoril. In ko so so se poznej ljudje od Boga odvernili, in se v nevero in molikovanje utopili, so mislili, da je jeza in maščevanje celo zapovedano. Pri tih od Boga odvernjenih je veljala postava: Kri za kri, glava za glavo, oko za oko. Škodo sebi ali svojim storjeno je maščeval, in tistemu, kdor mu je brata umoril, je po življenju stregel, in ga smertno sovražil in preganjal. Pri njih, nevernikih in molikovavcih je bila jeza, sovraštvo in maščevanje prav celo zapovedano. Tako deleč so se bili ljudje zgubili, ko so vero v enega pravega Boga zapustili. In vendar so tudi pri tih bili posamezni, kateri so spoznali, da je jeza in sovraštvo greh in so svojim razžalnikom in nasprotnikom iz serca odpustili, ter nam pokazali, da je tudi nam lahko odpustiti, ako le hočemo. Če se pa na Izraelsko ljudstvo ozremo, ktero je pravega Boga spoznalo in častilo, o koliko lepih izgledov tu imamo, kako so svojim razžalnikom in nasprotnikom iz serca odpustili! V egiptovski deželi je Jožef sin Jakobov kraljev namestnik. Njegovi brati pred njim klečé. Ko je Jožef še mlad bil, so ga njegovi lastni brati silno sovražili in ga ptujim možem prodali. Zdaj pa klečé pred njim ter se bojé nje-

gove jeze. Blagi Jožef pa jim reče: „Ne bojte se, ustanite, vse vam odpustim!“ Glej tam stoji David, pri njem so prijatli in vojaki. Pred njimi leži na tleh in terdno spi Savl, njegov naj hušji sovražnik, ki je sulico za njim vergel ga umoriti, in ki ga zdaj od mesta do mesta preganja. Prijatli ga nagovarjajo ga umoriti; „Gospod, mu pravijo, ti ga je dans v roke dal!“ Blagi David pa odgovori: „Nočem roke na maziljenega Gospoda položiti.“ Ja odpusti se lahko! — In ali hočem vam še izgledov iz življenja kristjanov našetiti? So lepši od Judov: „Gospod, ne šteje jim tega v greh!“ je molil sv. Štefan za tiste, ki so ga s kamni posuli. „Ja odpustim ti, in ti bodi namest umorjenega mi brata moj brat,“ je rekel vitez Janez Gualbert umorivcu svojega brata, ko sta se v ozkih stegnah srečala in ga je ta v Jezusovem imenu milosti prosil. Iz tega se vidi, da se lahko odpusti.

b) Še bolj pa, kakor vsi ti izgledi, nas prepriča božja zapoved. Ja Bog nam je naravnost zapovedal, sovražnikom odpustiti in jih ljubiti, in Jezus še bolj priporočil. Reci torej: Ne morem odpustiti, ali ni to terditi, da je Bog nam kaj takega zapovedal, kar nam ni mogoče. To pa terditi je strašna pregreha zoper Boga. Človek zamore, prav veliko čez svoje nagnjenja in strasti, če le zares hoče; tako tudi lahko odpusti svojim naj večim sovražnikom naj večje krivice, samo če ga je prava volja. Se ve da si tudi tukaj marsikdo lahko misli: „Ah! naj še tako terdno sklenem, vendar kadar takega ugledam, ki mi je veliko krivico storil, nehotoma čutim v svojem sercu neko nevoljo do njega in kar ne morem mu več zaupati, ne ga prav rad imeti.“ Tukaj rečem, da vera tudi kaj takega od nas ne tirja, da bi bili svojim razžalnikom tako dobri, tako nagnjeni, da bi jim tako vse zaupali, in jih tako radi imeli, kot svoje starše in dobrotnike. Pa to tirja sv. vera od nas, da imamo sovraštvo do njih zatirati, jim krivico iz serca odpustiti, in tudi v svojem obnašanju pokazati, da smo jim odpustili, da jim srečo, ki jo uživajo, zares privošimo in vse dobro želimo in jim iz ljubezni vse storimo, kar je v naši moči; to tirja vera od nas, tako moramo po Jezusovem nauku svoje nasprotnike ljubiti in to stori lahko vsak kristjan, če le hoče. Odpustiti je torej lahko pa tudi

2. naša dolžnost, naša sveta dolžnost. Vera nas uči in sv. pismo stare in nove zaveze od nas tirja, da imamo a) odpustiti in b) precej odpustiti.

a) Berite sv. pismo in prepričajte se tega sami. Že po Mojzesu govori Bog izraelškemu ljudstvu: „Svojega brata ne smeš sovražiti v svojem sercu, ampak odkritoserčno ga posvari, da zavolj njega grešil ne boš. Ne maščuj se in ne misli na krivico, katero ti je tvoj sosed storil.“ (3 Mojz. 19, 17.) „Misli na poslednje reči, piše modri Sirah, in nehaj sovraštvo. Misli na strah božji in ne jezi se na svojega bližnjega. Spomni se zaveze z Bogom in ne glej nevednosti svojega bližnjega. (Sir. 28, 6—9.) Te besede so jasne in razumljive, in nam povedo, da ni samo sovraštvo in maščevanje po unanjem, ampak tudi notranja jeza pred Bogom velik greh. Izraeljci pa so le prehitro pozabili božje zapovedi in si jih napčno razlagali, torej jim je Jezus rekel: „Pač je bilo rečeno vašim starim: Ne ubijaj, kdor pa ubija, bo sodbe kriv. Jaz pa vam povem, da vsak, kateri se jezi nad svojim bratom, bo sodbe kriv. (Mat. 5, 21.) Torej jih je tolikokrat prosil in opominjal, ne imeti jeze in sovraštva do bližnjega v sercu, in jim je rekel: „Odpustite, ako kaj čez koga imate, da tudi vaš Oče, kateri je v nebesih, vam odpusti vaše pregrehe. Ako pak ne bote odpustili, tudi vaš Oče, kateri je v nebesih, vam odpustil ne bo.“ (Mark. 11, 25—26.) „Ljubite svoje sovražnike, storite jim dobro, kateri vas sovražijo in molite zanje, kateri vas preganjajo in obrekujejo, da bote otroci svojega Očeta v nebesih, kateri da svojemu solncu sijati na dobre in hudobne in da dežiti na pravične in krivične.“ (Mat. 5, 44—45.) Iz teh besed spoznamo, da Jezus hoče, da odpustimo vsem, kateri so nam kako krivico storili, celo da jim moramo dobro želeli in jim, ako je mogoče, kaj dobrega storiti. Jezus še hoče več od nas: „Jaz pa vam rečem, govori pri sv. Matevžu (5, 39), hudemu se ne zoperstaviti, temuč če te kdo udari po tvojem desnem licu, pomôli mu še uno. In kdor se hoče s teboj pravdati in ti tvojo suktnjo vzeti, temu tudi plajš pusti“, to je, poterpežljivi kristjan preterpi vso nečast in zaničevanje raji, kot da bi se nad bližnjim maščeval,

zgubi rajše kaj premoženja kot ljubezen in mir. In kakor nas je Jezus učil, so učili tudi njegovi učenci. Sv. Paul piše: „Nikomur ne vračujte hudega za hudo. Ne delajte si sami pravice, ampak dajte prostor božji jezi. Zakaj pisano je: Meni sliši maščevanje, jaz bom vernul, govori Gospod“ (Rim. 12, 19). „Oblecite kakor izvoljeni božje usmiljenje, dobrotljivost, pohlevnost in poterpežljivost. Poterpite drug z drugim in odpuščajte si med seboj, kakor je Bog vam odpustil.“ (Kolos. 3, 13.) Naša sveta, ostra dolžnost je torej odpustiti razžalnikom.

b) In kdaj odpustiti? Morebiti čez mnogo let? Ali na smertni postelji kadar nas sili strah pred strašno božjo sodbo? Žalibog se to velikrat tako godi, in marsikteri kristjan se še le s svojim nasprotnikom hoče spraviti, ko mu mertvaški pot lica poliva. Pa vse drugač nam sv. vera zapoveduje. Nicet, poglavar v Aleksandrii, je hotel enkrat take postave dati, katere bi bile posebno revne stikale. Patriarh Janez zavolj dobrotljivosti milodarnik imenovan, je skušal ga pregovoriti. To pa je Niceta poglavarja tako razžalilo, da ga ves jezen zapusti. Na večer mu pošlje patriarh pismo, in mu piše: „Solnce zahaja.“ Te kratke besede so bile zadosti, poglavar spozna kaj pomenijo, vstane, gre k patriarhu in se ž njim zopet sprijazni. Zakaj pa so te besede poglavarja tako ganile? Zato ker so iz sv. pisma vzete, kjer sv. Paul piše: „Vaša jeza naj mine pred solčnim zahodom!“ Efez 4. 26. Ne torej na smertni postelji, ne čez veliko let, ne čez več mescov, ampak preden solnce zaide, prec moramo odpustiti njemu, kdor nas je razžalil. „Vaša jeza naj mine pred solčnim zahodom!“ Kristjani dobro si to zamerkajte. Kolikrat zahaja solnce in vaša jeza še ne mine. Marsikteri živé mesce in leta v jezi in sovraštvu. Kako zamorejo taki svoje roke k Bogu povzdigniti in prositi: Odpusti nam naše dolge, kakor mi odpuščamo svojim dolžnikom? Ali niso te besede v ustih takih laž? Pa ne niso laž, ampak sami sebe strašno obsodijo; kličejo božjo ostro pravico nad se in prosijo: Nikar nam ne odpusti, ker tudi mi svojim dolžnikom ne odpustimo.

Dolžni smo torej odpustiti in scer precej odpustiti. Pač marsikoga težko stane in mu težko dene, svoje hudo nagnjenje krotiti in zatirati, pa ravno zato nam je to tudi

3. v zasluženje, ker nakloni nam a) serca ljudi in b) božje dopadanje, kar je čez vse vredno.

Scer si marsikdo misli, če svojemu sovražniku odpustim, bo potem samo toliko bolj prederzen in me še naprej žalil in mi krivico delal. To zamore samo pri prav sirovih in hudobnih res biti, pri vseh drugih pa se boš prepričal, da bo ravno nasproti. Tako uči sv. Ambrož: „Za maščevanjem pride maščevanje in jeza tudi v drugih jezo vname. Vidi pa sovražnik, da prvo razžaljenje voljno in krotko preterpate in mu tudi, ako vas v drugič razžali, radi odpustite, vas v tretje gotovo ne bo več žalil.“ Bal, ja sramoval se bo kaj takega zopet storiti. Tako govori tudi sv. Pavl: „Če je tvoj sovražnik lačen, nasiti ga, če je žejen, napoji ga, in tako boš nabiral goreče oglje na njegovo glavo“, to je prihenjaj svojemu razžalniku, bodi mu prijazen, in pomagaj mu, ako je potreben, in omečil boš njegovo terdo serce, on bo spoznal, da si ti holji, sramoval se bo svoje krivice, ktero ti je storil, in ne bo te več razžalil. Če se pa tudi to ne zgodi, če bi bil tudi naš razžalnik tako hudoben, da bi bil zavolj našega prijenjevanja še bolj ošaben in prederzen, ali ni nam že zadost obilno plačilo zavest, da smo po Jezusovi zapovedi storili in s tem

b) Bogu dopadljivi. Sv. pismo pravi: „Kdor maščevanje išče bo gotovo v grehah ostal. Odpusti svojemu bližnemu, če te je razžalil, potem bodo tudi tebi tvoji grehi odpuščeni.“ (Sir. 1. 28, 1.) in Jezus sam govori tako: Ako ljudem odpustite njih grehe, bo tudi vam vaš Oče nebeški odpustil vaše pregrehe? In „Ljubite svoje sovražnike, . . . da bote otroci svojega Očeta, ki je v nebesih“. (Mat. 6, 14, 5, 14.) Bog tedaj hoče nam naše pregrehe odpustiti, razžaljenja pregledati, še več, On vzame nas za svoje otroke, če tudi mi svojim razžalnikom odpustimo. Kristjani ali ne bo ta obljuba nas naklonila svojim sovražnikom odpustiti? Ali ni božje dopadanje nam preobilno plačilo za našo prizanesljivost? Ali nočemo biti otroci božji in kdaj posesti njegovo kraljestvo?

S k l e p.

Odpustiti torej je mogoče, za nas dolžnost in lepo ter nam v zasluženje. Pa ravno zato, ko je mogoče, dolžnost za nas

in nam v zasluženje, je toliko hudobniši, ako svojih terdih serc ne uklonimo, sovraštva ne nehamo in jeze ne zapustimo. Pa ah! toliko kristjanov je, ki v prepiru, v jezi in sovraštvu od leta do leta živé! Kako redke so hiše, kako redke rodovine, kjer je pravi mir, prava ljubezen doma! Serd, sovraštvo, prepir razdvoji ljudi in zakaj? Zavolj majhne neprevidnosti, zavolj ene same besedice, zavolj pešice zemlje, ali nekoliko krajcarjev, jih razdvoji tako, da jih velikrat ne prošnja, ne žuganje, ne prigovarjanje, ne nauk sv. vere spraviti in sprijazniti ne more, samo smert konča z življenjem tudi zastarano jezo in sovraštvo. V neki vasi na francoskem ste bile dve sestri, obe omožene in bogate. Mati jima umerje, in ko ste si dedšino delile, se zavolj majhne reči silno skarate. In če ravno si je mlajša sestra večkrat prizadevala, s svojo sestro spet se sprijazniti, je bilo vse zastonj. Tako je bila stareja sestra terdovratna. Mlajša sestra zboli in scer za smert. Posebno zdaj si je serčno želela s svojo sestro se spraviti; pa Elizabeta, tako je bilo starji ime, nikakor ni hotla k bolni priti in ji odpustiti. Mlajša sestra še bolj žalostna zavolj svoje terdovratne sestree je kmalo umerla. Umiraje še je spregovorila besede: „Mora me viditi, mora me viditi.“ Tako se je zgodilo tudi — terdovratnica je še mertyo viditi morala. Na francoskem je navada posebno, če je pokopališče delj od vasi, da merliče vozijo pokopat. Tudi truplo te mertve so na lep ozaljšan voz naložili in vpregli dva mlada konja. Pa konja preživa se splašita in dirjata po hribu navzdol ravno na dvorišče, kjer je bila Elizabeta doma. Na dvorišču se voz zadene ob nek steber, truga se zverne, pokrov odpre in mertva vun pade. Elizabeta, ki še zavolj svoje strašne jeze k pogrebu ni hotla iti, ko sliši ta ropot, leti iz izbe in glej — tukaj leži nje sestra mertva, bleđa, terda pred njenim pragom. Prestraši se, omedli, se zgrudi in drugi dan leži tudi ona mertva na parah. Vendar ne leži na strani svoje sestree, ampak v neposvečeni zemlji. Kar sem povedal, se je res zgodilo.

Tako deleč tedaj jeza zapelje, do smerti razdvoji ljudi, ki jih je ena mati rodila. Preč torej jeza, sovraštvo in ma-

ščevanje. Odpustimo vsak dan nam storjene krivice in nad našo jezo naj solnce nikolj ne zaide; če odpustimo, bo tudi Bog nam odpustil. Amen.

Pridiga za 22. nedeljo po binkoštih.

(Od spoštovanja in pokoršine do gosposke; gov. L. D.)

„Dajte cesarju, kar je cesarjevega, in Bogu, kar je božjega.“ Mat. 22, 21.

V v o d.

Judje so imeli svoje lastne kralje, svojo gosposko, kakor jim je bilo prerokovano, noter do tistega časa, da je imel Kristus rojen biti. Nekaj malo let pred Kristusovim rojstvom so Judje prišli pod rimskega cesarja, pod rimsko oblast, in prec, ko se je to zgodilo, jim je bil novi davek, glavna štibrá naložena, ki jo je moral vsaki s rimskim dnarjem odrajtovati, na tem pa je stala cesarjeva podoba in napis. To pa se je Judom grozno hudo zdelo, zato, ker so vedeli, da so od Boga izvoljeno ljudstvo, in ker so mislili, da se za nje nikakor ne spodobi, da bi ajdovski oblasti pokorni bili, in da bi ajdovskemu cesarju davek dajali. Zategavoljo so večkrat skušali, da bi bili jarm rimske oblasti od sebe otresli. Med drugim sta dva hudobna človeka Jude tako podpihovala, da so čez Rimljane punt vzdignili, in da davka odrajtovati niso hotli. Toda vse to ni nič pomagalo, ker Rimljani so bili premočni. Ta dva človeka, ki sta Jude zapeljala, sta bila ob glavo djana, Judje pa so bili spet pod rimsko oblastjo. Ker so farizeji in pismouki Jezusa sovražili, in bi ga bili radi iz poti spravili, so sklenili pred rimskim cesarjem za puntarja ga zatožiti. Vedeli so namreč, da s Judovskim ljudstvom derži, in da se za Mojzesovo postavo poteguje, in zato so mislili, da ga bodo lahko v besedi vjeli. Pošljejo nekaj svojih učencov k njemu, da so ga vprašali rekoč: Mi vemo, da si resničen, in da pot božje resnice učiš, in da ti za nobenega ni mar, ker ne gledaš na peršono ljudi, ne na zunajne reči, povej nam, kaj se tebi zdi, ali je prav, da se cesarju dacija daje? Oni

so mislili, da bo zdaj gotovo vjet, naj zdaj odgovori: Ja ali pa ne. Če odgovori, da gre cesarju dacijo dajati, so rekli, ga bomo pred ljudstvom počernili, da ž njim ne derži, in da Mojzesovo postavo zametuje, ki le od dacije govori, ki so bile pri darovih zapovedane; če pa odgovori, da je ne gre plačevati, so rekli, ga bomo pa pred rimskimi oblastniki kakor puntarja zatožili. Dobro so jo bili skuhal, toda Jezus jim je še modrejše odgovoril, in jih v veliko sramoto pripravil. Hinnavei! jih oostro prime, kaj me skušate? Pokažite mi dacijsni dnar! Ko mu ga pokažejo, jih vpraša: Čigava je podoba in napis na dnarju; in ker mu odgovoré, da je cesarjeva, jim reče: Dajte cesarju, kar je cesarjevega, in Bogu, kar je božjega. Kristjani! še dandanašnji se takih ne manjka, ki gosposko sovražijo, jo preklinjajo in terdijo, da ni prav, da se gosposki davek odrajtuje, in da nepokorščina proti gosposki noben greh ni. Zato vas mislim v današnji pridigi podučiti, zakaj da smo dolžni gosposki spoštovanje in pokorščino skazovati in davke odrajtovati; le lepo se pripravite.

Razlaga.

Dolžni smo cesarju in od njega postavljeni gosposki spoštovanje in pokorščino skazovati, in ji davke odrajtovati že zato, a) ker so nam gosposke v grozno velik prid; ker nas obvarujejo, da se ljudje med sebo ne pobijajo; da močnejši slabega ne zatira, in mu krivice, vsaj očitne krivice ne dela. Cesar ima vojšake, ima veliko armado, s katero obvaruje, da sovražniki v naše dežele ne pridejo, in da brez skerbi v miru živimo. Poglejmo malo po svetu, vidili bomo, koliko starih gradov na visokih hribih in stermih skalah stoji; ti nam pripovedujejo: Bili so svoje dni žalostni časi, ko je veliko hudobnih, divjih ljudi po deželi prebivalo, ki so se večdelj le od ropa preživili in sosed sosedu ni prizanašal. Gospoda je v vednem strahu živela, zato si ji je na pečovji varne gradove zidala, da se je sovražnikom po visocinah branila. Ali vboge kmete in druge ljudi so po dolinah tolovaji tolikokrat ropali, požigali in pomorili, kolikorkrat v grad vbežati niso mogli. Stare zgodbe nam pripovedujejo, kako da

so sovražniki, posebno Turki neusmiljeno vseskozi v naše dežele in kraje priderli, in tako neusmiljeno in gerdo delali, da je strah povedati. Vojšakov pripravljenih ni bilo; predenj so se pa ljudje zbrali, in jim se v bran postavili, so grozovitno vasi že požgali in oropali, stare ljudi pomorili, in mlade seboj v sužnost odgnali, kjer se jim je hujše godilo, kakor pri nas neumni živini. Zdaj pa hvala Bogu! vse te nadloge med nami ni. Vsak lahko po svojem storjenem delu v senci počiva, in brez skerbi zaspi, ker zvesti vojšaki sovražnikom v deželo varujejo, in domače hudodeljnike v strahu imajo. Kaj bi bil ves svet brez gosposke, kakor jam razbojnikov, ki bi se med sebo morili. Kaj bi bila vsa dežela, kakor žalostna puščava? Polna smešnjav in nadlog! Kakor nam spričuje Francoska dežela od leta 1792, ko so ljudje kralja umorili, duhovne pobili, gosposke spodili, zato, da bi bili prosti in sami svoji. Bili so svoji in prosti, da se Bogu smili! Hudobneži so se sternili, pravične, pametne ljudi preganjali, morili, v vodah potopovali, se njih premoženja polastovali, ali pa njih stanovanja požigali. Taka se je godila tudi drugod, kakor ste sami slišali. Prav očitno se je skazalo, kar sv. Krizostom pravi rekoč: „Brez gosposke biti, svojega vojvoda zgubiti, je velika nesreča, je izvirik veliko nadlog, in začetek vseh zmot.“

Pa pustimo vse to na strani, kako dobro da je, da cesarja imamo in deželsko gosposko, in pomislimo le samo to malo, da smo b) kristjani, in da smo zavoljo Boga dolžni gosposko spoštovati, in ji dati, kar jej gre. Bog je gospodar čez vse reči na svetu, brez njegove sv. volje se nič ne godi na svetu, Bog je tako naredil, da so gosposke na svetu. V začetku, dokler je še malo ljudi na svetu bilo, so imeli očetje, hišni gospodarji vso oblast čez svoje podložne, pa prec kakor hitro je več ljudi na svetu bilo, toliko, da so se po več deželah razdeliti morali, so si izvolili cesarja, kralja, vojvoda, sodnika, ali kako druge naprejpostavljene. Da se to ni zoper božjo voljo zgodilo, se že iz tega lahko vidi, ker je Bog tudi Judom, svojemu izvoljenemu ljudstvu kralje postavljaj, katerim je bila vsa oblast nad življenjem in smertjo svojih podložnih prepuščena. In pa saj Bog sam v sv. pismu takole pravi: „Po meni kralji kraljujejo in postavodajavci zapovedujejo to, kar

je pravično. Po meni oblastniki ukazujejo, in mogočni pravico delajo“. Tudi ajdovski oblastniki, cesarji in kralji so imeli, in imajo še dandanašnji od Boga svojo oblast. Sv. pismo nam pove, da je tudi Babilonski kralj Nabuhodonozor od Boga svojo krono in kraljestvo prejel. In le poslušajte, kako da sv. Pavl govori, in kako kristjane uči, ki so še ajdovske gosposke in oblastnike imeli. „Vsak človek, pravi, naj bo viši oblasti podložen; ker ni je nobene oblasti od drugod, kakor od Boga, in kar jih je, so vsi od Boga postavljeni. Kteri se tedaj svoji oblasti zoperstavljajo, se božji volji zoperstavljajo, sami sebi kazni nakopavajo; ker oblastniki niso zato, da bi dobre, ampak hudobne v strahu imeli. Če tedaj hočeš, da bi se oblasti ne bal, dobro stori, pametno živi, in imel boš od deželske oblasti hvalo; zakaj oblastnik je na svetu namesto Boga k dobremu; če pa hudobno delaš, hudobno živiš, boj se ga; zakaj on zastonj meča ne nosi, ampak božji hlapec je, in maščevavec hudobnega.“ In te besede sv. Pavl takole sklene: „Za tega voljo svojim gosposkam podložni bodite, ne zavoljo strahovanja, ampak zavoljo vesti“, to se pravi: Ne zavoljo tega, ker se kazni bojite, ampak zavoljo Boga, ker veste, da Bog tako zapoveduje. In taki nauki, glejte! da smo gosposkam spoštovanje in pokoršino dolžni, se v celem sv. pismu najdejo. V starem testamentu je bilo od samega Boga zapovedano, da tisti ob življenje priti mora, ki bi se zoperstavil, in bi naprejpostavljenim vbogati ne hotel. Vi, ki čez gosposke zmiraj godernjate, poslušajte, kako sv. pismo govori: „Sodnikov, ki so namesto Boga, nikar ne opravljaj, in višega svojega ljudstva nikar ne preklinjaj.“ In sv. Peter ravno tako priporoča: „Vse poslušajte, brate ljubite, Boga se bojte, in kralja v časti imejte.“ Sv. Pavl je Titu, ktereга je v Kreti škofa postavil, tako pisal: „Opominjaj verne, da naj bojo višim in oblastnikom podložni, in njih besedam pokorni.“ Kristjani! vi pravite, da bi se čez gosposko nič tolikanj ne pritožili, da bi jim bili radi podložni in pokorni zato, ker veste, da je potrebna, in ker Bog tako zapoveduje; pa davki, davki, ko bi le davkov ne bilo treba dejati. Toda poslušajte, kaj da zapoveduje sv. Pavl v božjem imenu rekoč: Tudi davek zvesto odrajtujte, ter dajte vsakemu, kar mu gre: komur dacija dacijo; komur muta, mutó; komur

strah strah; komur čast čast; nobenemu nič dolžni ne ostanite, razun da se med sebo ljubite.“ Potlej pomislite, koliko da je v vsakem kraljestvu potrebn! Koliko tavžent in tavžent da je cesarskih služabnikov, učenikov, sodnikov in vojšakov po deželi, če ravno mi za vse ne vemo, vsi so deželi tako potrebni, kakor hlapci in dekle za vaše pohišstvo. Vse te svoje služabnike pa mora cesar ravno s timi dacijami, ki jih gosposka v njegovem imenu od podložnih pobira, preskerbeti in rediti. Zato je Jezus sam, božji sin, dacijo dajal, in nam v djanju pokazal, kar je z besedo učil. Prišli so nekega dne k dajniji in so sv. Petra prašali, ali Jezus tudi davek plačuje? Peter jim odgovori: Kaj pa, da ga plačuje. Jezus, kakor sin božji, ni bil dolžen glavne štibre plačevati, vonder reče Petru: Pojdi tje k morju, in prvo ribo, ki jo vjameš, vzemi; ji gobec odpri, in našel boš denar, da dacijo plačaš za me in za se.“ Kar je Jezus z čudežem plačal, ali se sme kristjan brez greha braniti? Ko pa davke plačujete, jih z voljo odrajtujte, ker tako veste, da odrajtani morajo biti. Če vse z voljo poterpite, in gosposki davek, in kar jej gre, zavoljo Boga odrajtate, spolnujete božjo voljo, in si plačilo v nebesih pripravljate; če ste pa nepokorni, nimate ne na tem ne na unem svetu nobenega prida, ampak časno in večno škodo. — V vseh dolžnostih, ki jih imamo do gosposke, nam je Gospod Jezus grozno lep zgled zapustil. Cel čas svojega življenja je bil svojim naprej postavljenim pokoren, in nikoli ni čez nje žal besedice rekel. Še takrat, ko je pred Pilatom stal, je rekel: Ti bi čez me nobene oblasti ne imel, ko bi ti od zgoraj dana ne bila. On bi bil takrat, ko je na svetu živel, lahko marsikaj čez gosposko rekel, zato, ker so res z Judi grozno gerdo in krivično ravnali; pa nikoli od njega kaj takega slišati ni bilo. Enkrat so Galilejci, ne iz hudobije, ampak zato, da so se ž njim pogovorili, k njemu prišli, in so mu tožili, da je Pilat nekaj njih rojakov v tempeljnu pomoriti ukazal. Silno so bili zavoljo tega serditi in nejevoljni, toda Kristus jim njih besede ni poterdil, ampak še le oistro jim je povedal: „Če se ne spokorite, jim je rekel, se vam bo ravno kaj takega prigodilo“. Pomislite, da smo ravno tako tudi mi dandanašnji vredni posvar-

jeni biti, in da naš zveličar našega govorjenja ne poterdi, ko se čez gosposke vzdigujemo, jo kolnemo, in vpijemo, da je gosposka krivična, da nas zatira in dere. Kdor je pameten in resničen kristjan, se ravno tako, kakor njegov zveličar do naprejpostavljenih ponižno in krotko obnaša, ter gosposki vselej spoštovanje in pokorščino skazuje, zato, ker ve, da je gosposkam, kakor je Kristus Pilatu povedal, oblast od zgoraj dana, in da se, kakor sv. Pavl pravi, tisti, ki se deželski oblasti zoperstavi, samemu Bogu zoperstavi. Kristus, ki je bil Sin božji, vsegamogočni, večni Bog, bi bil gotovo, nar boljši in modrejši deželski oblastnik, nar boljši, nar modrejši cesar in kralj, in ljudje bi ga bili tudi radi za kralja postavili; pa jim kaj takega nikoli privolil ni, ampak zginil je vselej zmed njih, ko je vidil, da kaj takega ž njim storiti mislijo. Nikoli ni učil, da naj zavoljo njega cesarju in od njega postavljeni gosposki manjšo čast in manjše spoštovanje skazujejo.“ Moje kraljestvo, jim je rekel, ni od tega sveta.“ In še na vertu Gecemani, ko so ga kakor razbojnika zgrabili in zvezali, in ko je bil sv. Peter z mečem mahati začel, se je krotko k njemu obernal, in mu rekel: „Peter! vtakni svoj meč v nožnice; zakaj, kdor z mečem maha bo z mečem konec vsel. Kaj ne veš, da bi jaz lahko nebeskega Očeta prosil, in poslal bi mi več, ko 12 legionov angeljov na pomoč.“ — Od prvih kristjanov se bere, da so tako cesarja in od njega postavljeno gosposko spoštovali, in tako natanjko davke opravljali, da jim od te strani nobeden nič hudega skazati ni mogel. Bili so zvesti cesarski služabniki, serčni, svojemu cesarju vdani vojšaki, dobri kmetje. Z eno besedo: Tako zvesti podložni, da se nikoli čez nobeno gosposko spuntali niso. Zato je Tertuljan, učen moč, rimskemu cesarju, ki je kristjane preganjal, takole pisal: „Zakaj nas preganjaš, nas, ki smo tvoji nar bolj pokorni služabniki? Naša vera nas nobenega punta čez naprej — postavljene, nobene krivice in nobene hudobije ne uči. Mi molimo za cesarja, ter Boga prosimo, da njemu in vsi njegovi družini srečo da, in da bi njegov tron in celo kraljestvo v miru ohranil!“

Sklep.

Če so pa Kristjani že v prvih časih keršanstva ajdovskim cesarjem in kraljem in hudobnim gosposkam čast in spoštovanje skazovali, če so jim zadovoljno davke odrajtovali, in za nje molili; kolikanj več nas letá dolžnost veže, ki imajo keršanskega cesarja, keršanske gosposke. Molimo tudi mi za nje, da bi bili tudi mi zvesti božji služabniki, da bi po njih Bog našim deželam in naši sv. veri prostost, mir in edinost dodelil, in da bi vsi vkup naši naprejpostavljeni in mi tako lepo po božjih zapovedih živeli, da bi po smerti neb. kraljestvo dosegli. Dajmo vselej cesarju, kar je cesarjevega, Bogu pa, kar je božjega. Če se nam hudo godi, in davke težko opravljamo, tako, da v marskaki reči pomankanje terpimo, si mislimo, da je že božja volja tako, da še vredni nismo, da bi se nam boljše na svetu godilo, in raji pokorni bodimo, kakor da bi čez gosposko godernjali, se jezili, in jo kleli; se raji v božjo voljo podajmo, in skerbimo, da, ker se nam hudo na svetu godi, se nam bo vsaj v večnosti boljše godilo. Ja! Bog ohrani nam našega cesarja! Amen.

Pridiga za 23. nedeljo po binkoštih.

(Kaj se pravi: Umreti.)

„Eden viših je prišel in Jezusa molil, rekoč: Gospod! moja hči je zdaj umerla.“
Mat. 9, 18.

V v o d.

Hitro vesele ptice pod nebom ferkajo, naglo tečejo valovi bistro vode po gladkem potoku, naglo blisk skoz megle švigne; ali še hitrejše, še naglejše tečejo leta, dnevi in ure našega življenja proti globokemu morju neskončne večnosti. Komej se je otrok ulegel, in odperl svoje oči v tej revni dolini, in v kratkem je mladenč ali deklica, le malo na svetu pogleda, in že je mož ali žena; v skerbi in v težavah postane hitro star dedej ali stara mamica, lasi mu belo pricvetijo, in

vsak den, vsako uro je zrel za smert, za grob in za večnost. Pa ni jih veliko, kateri visoke starosti pričakajo; starši se komaj svojega otroka razveselijo, in že na pare položijo ga, otroci še le očeta in mater prav spoznati in spoštovati začno, in že svoje starše na britof nesejo; komej se prijatli spoznajo, svoje serce eden drugemu odpró, hitro jih loči vsegamogočna roka. Ja resnične so besede brumnega Joba: „Človek od žene rojen, le kratko časa živi; on je kakor roža, katera zgodaj lepo cveti, zvečer pa osuta leži“. Ravno tega nas tudi današno sv. evangelje uči: Imeniten gospod, Jair po imenu, je imel le eno samo hčer; in glejte! ta edina hči, še le dvanajst let stara, leži na smertni postelji, jemlje od tega sveta slovo, in neusmiljena smert jo v nar lepšem cvetju pobere! Kar se je tej hčeri Jairovi zgodilo, to nas vse čaka, sv. Pavl pravi: „Vsakemu je postavljeno enkrat umreti, in po tem je sodba“. Danes meni, jutre tebi“, pravi modri mož.

Smert je toraj gotova, umreti bodemo vsi morali! Kaj pa je smert, kaj se pravi umreti? — Umreti, ljubi kristjani! se pravi:

1. „Truplo naše gre v grob,
2. Duša naša gre v večnost.“

To hočem vam danes razložiti v imenu našega Gospoda Jezusa Kristusa!

Razlaga.

1. Človek, ti bodeš umerl, se pravi: „tvoje truplo pojde enkrat v grob.“ Ali ste že, ljubi moji! premislili to imenitno resnico, ali ste že pogledali v tisto majhno hišo, v kateri vsak iz med nas prebival bo? Poglejte tam ozko, temno jamo, hišico iz štirih smrekovih dilj, palico razterganega perta, to bode enkrat naše prebivaljše, to bode enkrat vse naše premoženje!

Od kralja Salomona, ki je bil modrejši in bogatejši kakor vsi kralji v Jeruzalemu, od tega Salomona pravi sv. pismo: „On je umerl, in položili so ga v posteljo!“ Kristjan! naj bi ti imel zlato in srebro celega sveta, naj bi imel

polne skrinje posvetnega blaga „gol si prišel, gol spet pojdeš iz te zemlje!“

Jaz vas sedaj baram, ali je modro, da veliko kristjanov svoje serce le na posvetne reči veže, in se v nje tako zaljubi, da pozabi na Boga, in na večnost, ali je modro in keršansko, da se zavolj posvetnega blaga toliko krivice godi, in toliko grehov stori?! Za to, kristjani! obljubite danes, da zavolj posvetnega blaga in premoženja ne bote nobenemu sosedu krivice storili, nobene božje zapovedi prelomili; da pa bote to ložej in rajši storili, premišljajte večkrat besede: Jaz pojdem danes ali jutre v grob, v katerem kralj zraven berača sladko in mirno spi! Ja! v grobu tudi siromak mirno in sladko spi, križi in težave, boleznin in nadloge v grob ne morejo, zunaj groba ostanejo. Za tega voljo bodi potolažen in obrisi si solze borni kristjan, kateremu je zemlja le solzna dolina, in mu le ternja rodi, poglej na bornega Lacara, ki je v velikih bolečinah in v kervavil: ranah pod mizo neusmiljenega bogatina drobince pobiral: on je umerl, minule so nadloge in začelo se mu je večno veselje. Tudi ti s križi in nadlogami obloženi kristjan boš umerl in v grob pokopan: prosi Boga le samo za gnado, tiho in poterpežljivo terpeti; in spanje v grobu bode sladko, plačilo in veselje bo večno!

Sv. Francišk, Borgias imenovan, je bil v visoki imenitnosti, in veliki posvetni čast; zakaj on je bil vojvoda ali cesarski namestnik Kandije in Katalonije na Španskem. Ko so cesarico Izabelo pokopovali, je vokal trugo odpreti, da bi sam vidil, da je zares truplo cesarice v trugi. Ko vidi mertvo cesarico, žalostnega serca izdihne: „Ali je to moja svitla cesarica Izabela; kje je nje čast, bogastvo, in posvetno veselje; kje je nje lepo obličje, kje so rudeče lica in bistro oči?“

Leta pogled mu je tako zaničevanje vseh posvetnih reči v sercu obudil, da je svet, njegovo čast in vse njegovo hitro zapustil, in v nek zamostan se podal. Ljubi moji! tudi naše lica bojo enkrat obledele, tudi naše oči bojo enkrat vgasnile, tudi na našem životu bojo červi svoje gostovanje imeli, in ne bojo nič ničesar pustili, kakor oglo-

dano glavo, bele kosti, mala pest praha in pepela. — Glej clovek! tvoje oči bojo vgasnile; zategadelj naredi zaveze (z njimi, da jih v hudo ne oberneš, in svojega serca z njimi ne pohujšaš; vari se skerbno vsakega nespodobnega pogleda, ki dekletu devištvo umori, mladencu nedolžno sercé prebode; vari se, da ne boš škode in nesreče svojega bližnega s veseljem, srečo pa z žalostjo gledal! Glej clovek! tvoj jezik bo tudi enkrat v grobu trohnel, tedaj te bo pa močno grevalo, ako si ž njim krivico govoril, bližnega obrekovaje mu poštenje kradel, nesramne besede govoril in prepir napravljaj. Tudi ušesom vsega ne pripusti; zapiraj jih vsem zapeljivim in hudobnim pogovorom, in poslušaj rad zveličanski glas božjega nauka! Svoje roké po krivičnem blagu ne stegaj, in z nogami po grešnih potih ne hodi; zakaj od njih ne bode enkrat kaj viditi, kakor gole kosti. Za to ne redimo svojega života kakor bi imeli vselej živeti, ne pripuščajmo mu vsega, zakaj naše mesó nas velikokrat v greh vabi in vleče; nosimo vselej v sercu besede Jezusove: „Kdor hoče za meno hoditi, naj sam sebe zataji!“ Slišali smo sedaj: Umreti se pravi, „truplo gre v grob,“ kjer strohni, se v prah spremeni, in čaka vse-mogočnega glasa božje trobente, kateri bo vse mertve iz spanja zbudil in na sodbo poklical.

Hočemo pa še premišljevati kaj se z dušo zgodi. Umreti se pravi: duša gre v večnost.

2. Kedar se je človeška duša od života ločila, gre v večnost in stopi pred božjo sodbo, kakor sv. Paul uči: „Vsem ljudem je postavljeno enkrat umreti, in po tem pride sodba.“ Stopila bo duša pred vsegamogočnega sodnika, kateri more dušo in truplo v večni ogenj pahniti, pred vsegavidijočega sodnika, kteremu nič utajiti, nič skriti se ne bo moglo, pred pravičnega sodnika, kateri ne gleda na posvetno lepoto, čast in premoženje. Adam se je v germ zakril pred božjim obličjem, Izraelci so trepetali pod goró Sinaj, na kateri je Bog z Mojzesom govoril: o kako se bo naši duši godilo, ki bo stala pred božjim obličjem, in zaslišala besede: „Daj rajtengo od svojega življenja!“ Pred tem sodnikom bote stali, vi keršanski otroci in z Bogom rajtali, kako ste spoštovali 4. božjo

zapoved, kako ste svoje starše spoštovali, ljubili in poslušali, ali ste jim sladko veselje ali grenkosti za prejete dobrele napravljali, ali ste jim časti ali sramote donášali; pa tudi vi pošteni starši, tudi vi bote odgovor dajali zavolj svojih otrok, ali ste jih učili Boga ljubiti, njemu in za nebesa služiti, ali pa ste le njim pripuščali grešiti, Boga žaliti in po poti pogubljenja hoditi. To resnico: „Moja duša pojde v večnost, pojde na sodbo božjo, vi otroci in starši nikolj ne pozabite, in ljubezen in božji žegen bode med vami prebival, srecno bo vaše življenje in lehka vaša sodba, sodniku bote lahko reči mogli: „To je cela naša hiša, to so starši, tukaj so otroci, nobeden iz med njih se ni zgubil!“ Pred tron božjega sodnika bote stopili, vi kerš. mladenči in dekleta, tam bote vidili vsako nespodobno misel, ki ste jo v sercu nosili, vsako nesramno besedo, s katero ste nedolžne duše pohujševali, vsako gerdo djanje, s katerim ste sebe ob čistost in nedolžnost djali, in starišem žalost, sebi nesrečo in pogubljenje pripravili; zavolj vsega tega bode vas pravični Bog sodil in vam rekel: „Zvelicani so le tisti, ki so čistega serca, le ti sami bojo Boga gledali!

Pred soden stol bo tudi stopila duša bogatega človeka, ali tam ne bo hlapcov in dekel, ki bi za njega delali, ne bo več zlatá in srebra, s katerim bi se mogel odkapiti; tam pojde kralj za kralja, bogat za bogatega, berač za berača. Le dobre ali hude dela, katere je človek na svetu storil, pojdejo z njim, le te ga bojo sodile, le te ga bojo zveličale ali pa pogubile! Tudi duhovni pastirji pojdejo s svojo čedo pred stol nebeškega pastirja, duhovni pastirji bojo rajtengo dajali, kako so učili, njih ovčice pa, kako so jih poslušale, pastirji, kako so jih vozili, ovčice, kako so jih ubogale; da bote z njimi vred lahko rajtengo imeli, spoštujte, ljubite in bogajte jih. To božjo sodbo bo morala prestati vsaka duša, in bo prejela plačilo, katero si je zaslužila, in po tem pojde v večno veselje ali pa v večno pogubljenje; božji sodnik bode nji rekel: „Pridi, brumna duša! in posedi kraljestvo mojega Očeta“ — ali pa: „Poberi se spred mene v večni ogenj!“

Večnost, oj ti strašna beseda! Kedar bode toliko let minulo, kolikor je zvezd na nebu, listja na drevju, peska na

zemlji, in kapljic vode v morju, večnost ti še ne boš pri kraju, ti še le boš začela se! Zdaj vsak svojo roko na persi podeni, in se baraj, ali živi za srečno ali za nesrečno večnost, ali on dela za nebesa ali za pekel? Ako nam naša vest očita, da smo pravi pot zgubili, da le hodimo proti večnemu pogubljenju: o! še danes se obrnimo, ko nas usmiljeni Jezus še k sebi klice, obrnimo se, preden da sonce milosti božje vgasne, preden da duša gre na sodbo, in pade v nesrečno večnost; zakaj: „kar tukaj sejemo, to bomo tudi tamkaj želi!“ Ja želi bote vi, brunni kristjani, kateri živite po naukih in izgledih Jezusa Kristusa, želi in vživali bote veselje, katerega še nobeno serce ni občutilo; zakaj vaša bogaboječa duša po sodbi pojde v nebeško kraljestvo, tam ni sovražnika več, da bi nedolžne preganjal: vsi se tam ljubijo in kakor dobri otroci enega očeta skupaj prebivajo; tam ni več zapuščenih siromakov, da bi zdihovali: angelji božji sami jim strežejo, vsega imajo zadosti, kakor sv. pismo pravi: „Bog je vse solze od njih oči obrisal, ni več smerti, ni žalovanja, ni vpitja, ni nobene bolečine, vse to je že minulo.“ O sveti aposteljni, sedaj se v svetem rajju veselite, da ste vse zapustili in za Jezusom hodili, o sveti marterniki in marternice, sedaj se srečne štejete, da ste rajši železne ketine nosili, vse zgubili, ja svojo kri prelili, kakor pa Jezusa zapustili njegovo sv. vero in zapovedi zatajili! Tudi mi imamo prav, tudi mi se bomo enkrat veselili, da smo se za nebeško kraljestvo vojskovali, se zatajevali in za Jezusom težki križ nosili.

Sklep.

Jaz sem vam danes oznanoval resnico, katero bomo vsi enkrat pokusili, jaz sem vam pokazal, kaj se pravi: „Umreti.“ Umreti se pravi: „truplo naše gre v grob.“ Za to ne ljubimo svetá in njegovega veselja, zakaj svet je go-ljufen in veselje je kratko — in nas na grobu zapusti, pre-magujmo, zatajujmo se, ne pripuščajmo vsega truplu, ono bo ja v grobu le pest červov, prah in pepel! Umreti se pravi: „duša naša gre v večnost;“ kjer ona stopi na sodbo, in gre v srečno ali nesrečno večnost. Za to iščimo, kar je zgoraj,

kar je večno — pripravljajmo si zakladov, ki jih nam rija ne sne, molji ne končajo in tatje ne okradejo: delajmo si zakladov v nebesih. Amen.

Pridiga za 24. nedeljo po binkoštih.

(Od poslednje sodbe.)

„Tedaj bojo vsi rodovi na zemlji vidili priti Sina človekovega z veliko močjo in častjo.“ Math. 24, 30.

V v o d.

Nar prej Jezus v današnjem evangelju govori od pokončanja Judovskega kraljestva in od strašnega konca terdovratnega mesta Jeruzalemskega. 37 let po Jezusovi smerti je cesar Tit z močno vojsko nad mesto Jeruzalem šel, je celo mesto oblegel in zaperl. Kmalo je velika lakota bila v mestu, stradani judje so travo in korenine iskali, tudi so jedli, kar je imenovati gerdo: neusmiljena mati je svojega otroka zaklala, spekla in jedla. Na slednje so Rimci Jeruzalem premagali, so blizo milijon ljudi z mečem umorili, z ognjem so mesto in tempel pokončali, kar je ognju ostalo, so razderli, da kamen na kamnu ni ostal, in krog sto tavežent vjetih judov so kakor neumno živino v sužnost peljali. To je strašni konec terdovratnih judov! Še hujši pa pojde terdovratnim grešnikom na sodni dan, kakor Jezus tudi v današnjem evangelju pove: On nam pripoveduje, kako se bode godilo brumnim in hudobnim ljudem na tisti den, ki bode Sin božji prišel sodit žive in mertve. Danešno sv. evangelje hočem tudi jaz z vami premišljevati, in danes k vam govoriti: „Od poslednje sodbe.“ Pripravite se!

R a z i a g a.

1. Den poslednje sodbe je gotov. Ko je Jezus v nebesa šel, so njegovi aposteljni in učenci z žalostnim sercom na Oljski gori stali, in za njim v nebesa gledali; in pogledjte! dva moža v belem oblačilu sta stala pri njih, ki sta djala: „Možje iz Galileje! kaj stojite in gledate v nebo? Le tá Jezus, ki je

od vas v' nebo vzet, bo tako prišel, kakor ste ga vidili v nebo iti.“ Zakaj bo spet prišel, to Jezus sam pove: „Sin človekov bode prišel z veliko močjo in častjo, in bo svoje angelje poslal z trobento in z velikim glasom, in bojo zbrali vse narode celega sveta“; in zadnjič pristavi: „Nebo in zemlja bota prešla, moje besede pa ne bojo prešle.“

Strašen sodni den bode toraj resnično prišel, solnce bo otemnelo, zvezde bojo od nebes padale, zemlja se bode tresla, morje bo strašne valove gnalo, vse, kar je Bog vstvaril, bo z takim grozovitnim hrumom na kup padalo, da bojo ljudje od straha umerli. — O, kristjani moji! to bode velik den, den božje sodbe, den jeze božje! In kdaj bo te grozoviten den, to nobeden ne ve, tudi angelji v nebesih ne vejo. Za to pravi nam Jezus: „Sin božji bo ob uri prišel, kedar se naraju zavzamete; srečen je pa tisti, ktereга pripravljenega najde.“

2. Sodnik pri božji sodbi bo Jezus Kristus. Tako stoji v svetih bukvah: „Oče nobenega ne sodi, temuč on je sodbo svojemu Sinu pustil, da vsi Sina ravno tako častijo, kakor Očeta.“ Jezus, Sin božji, bo toraj imel veliko sodbo, on bo prišel soditi žive in mrtve. Kaj bojo tedaj djali judje, ki so ga križali; kaj bojo djali ajdi, kateri od njega in njegove sv. vere niso nič slišati hotli? Groza in strah njih bode obletela! — Kaj pa še le bo za marsiktere kristjane; o še veliko hujši bo za hudobne kristjane! Kristus takim tedaj poreče: Ti si vedel, da sem tebe ljubil do smerti na križu, ali ti mene nisi hotel ljubiti? ti si vedel in poznal mojo sveto voljo, in moje zapovedi ali ti nisi hotel tiste spolnovati, nisi hotel po moji volji živeti; ti si vedel, da ni prav le za posvetne reči, le za posvetno veselje skerbeti: poglej! cel svet je sedaj pokončan, vse tvoje je minulo, za nebesa nisi sebi nič napravil? jaz sim te klical in opominjal, lepo in brumno živeti, ali ti mojega glasa nisi poslušati hotel; glej! terdovratni grešnik! toliko sem jaz za tvoje zveličanje storil, in ti nisi nič hotel storiti! Ker si me zaničeval, ko sem z milostljivim sercom za tebo hodil, in ti zveličanje ponujal, boš sedaj prejel, kar ti je moja ojstra pravica obsodila! O grešnik! grešnik, kakšna groza te bo obletela, ko lete besede zaslišiš! Oh kako si nesp-

meten, če svojega življenja ne poboljšaš, preden te Bog k sodbi pokliče?

Brumne kerš. duše! ve pa veselite se! Jezus bo sedel na sodnem stolu s svetim križem v rokah! to je tisti Kristus, v kterega ste verovale, in zaupale; to je tisti Kristus, kterega ste iz serca ljubile in njegove zapovedi spolnoval; to je tisti Kristus, kterega se niste pred ljudmi sramovali, zavolj kterega ste velikokrat zasmehovanje in zasramovanje prestale; to je tisti Kristus, kterega svete rane in smert ste rade preišljevale, in tudi svoje terpljenje in težave iz ljubezni do njega rade prestale: — glejte, brumne duše! ta Jezus, vam dobro znani, ljuběj vašega serca, ta bo na sodni den sodil žive in mertve!

3. Kedar bojo že vsi ljudje zbrani, živi in mertvi, bo se Jezus vsedel na sodni stol in začel soditi vsakega misli, besede in djanje. Rada se na tem svetu krivica zakriva, in brumnost na tihem živi; ali sedaj bode razodeto vse hudo in dobro. Tedaj se bojo vidili vsi skriti ponočni grehi; tedaj se bo vidila v sercu skrita jeza; tedaj bojo očitne vse krivične sodbe in pravde, vse krivice in golgfije; prišlo bo na den prilizovanje in zapeljevanje, z katerim se nedolžnost lovi in v greh zapeljuje: vse hudo bo tedaj razodeto. Oj gorje bo tistokrat že od vsake prazne besede odgovor dajati, ki se po krivem govori, koliko gorje še le od toliko grešnih besed, z kterimi se bližnjemu poštenje krade, nedolžnost duše mori, in Bog žali; kaka bode rajtinga od toliko krivičnega in grešnega djanja, ki ga je več kakor listja in trave! Vsi grehi, še tako na skrivnem storjeni, bojo pri sodbi božji razodeti! Terdovratni grešnik! sedaj se sramuješ svojemu spovedniku svoje hudobije na tanko razodeti, ki so vender tvoj duhovni oče, in nikomur od tega nič ne povejo; kako se boš še le pri sodbi božji sramoval, kedar bojo vsi tvoji grehi vsem angeljem in ljudem razodeti. Ah! tako bode grešnike sram, da bojo vpili: „Gore! pokrite nas! Hribi! zasujte nas!“ — Pa tudi kako veselje bo za pravične na sodni den, ko bo vse razodeto; dobre dela in kerš. čednosti pravičnih se bojo svetile kakor solnce! Ako toraj temu ali unemu daš v bogajme, veseli se! na sodni dan bo razodeto, tedaj boš od Boga plačan; — ako se na skrivnem

postiš in oestro pokoro delaš, veseli se! prišel bo den, ko bo to vse razodeto, plačan boš obilno od Boga; ako na skrivnem opravljaš vsakdanje molitve, bodi vesel! vse bo razodeto in plačano; ako na skrivnem terpiš in zdihuješ, veseli se! prišle bo sodni dan, ko ti bo vse povernjeno! Zato nikoli ne pozabimo, kar sv. apostelj Paul pravi: „Vsi se moramo pokazati pred sodnim stolom Jezusa Kristusa, da vsak prejeme, kar je v svojem življenju storil dobrega ali hudega!“

Kedar bojo vsi ljudje trepetaje okoli sodnika stali, jih bojo angelji božji zbrali, in pravične postavili na pravo, hudobne pa na levo stran. Po tem se bo obrnil Jezus k tistim, ki bojo stali na desni strani, in jim poreče z ljubeznivim glasom: „Pridite izvoljeni mojega Očeta, posedite kraljestvo, katero vam je pripravljeno od začetka sveta!“ Na slednje bo se obrnil s serditim obrazom k tistim na levi strani in poreče: „Poberite se spred mene, vi prekleti v večni ogenj, kteri je pripravljen hudiču, in njegovim služabnikom.“ Za nebesa sem vas vstvaril, za večno veselje: ali to da ste rajši po svojih grešnih željah živeli, kakor po moji postavi; — ljubše vam je blo kratko posvetno veselje, kakor večno veselje nebeško — resnice svete vere ste zaničevali in zamečevali, lažnive obljube sveta ste pa terdno verjeli; tistim ste se posmehovali, ki so po keršanski veri živeli, vi ste se mene sramovali — sedaj pa jaz vas ne poznam, poberite se v večni ogenj! Sedaj bo ločenje, nar grozovitnejše ločenje na večno: zakaj pravični pojdejo v nebesa, hudobni pa v pekel; pravični pojdejo k Bogu, hudobni pa k hudičem; pravični pojdejo v večno veselje, hudobni pa v večno terpljenje! Slovo tedaj na večne čase! —

Sklep.

Nebo in zemlja bota prešla, ali moje danešne besede ne bojo prešle: strašni sodni dan pred nami stoji; vsi bomo stali pred sodnim stolom Jezusa Kristusa; na kateri strani bomo mi stali? O večno srečni tedaj, ako bomo stali na

desni, ako nam Jezus poreče: „Pridite!“ pa gorje nam ako bomo na levi! ako nam poreče: „Poberite se!“ Oj ljubi kristjani! ako nas nič drugega greha ne obvaruje, naj nas plaši vsaj grozovitni sodni dan; ako nas k poboljšanju nobena reč ne naganja, naj trobentni glas posledne sodbe naše grešne kosti spreleti! — Poslušajmo toraj sedaj mili glas Jezusa Kristusa svojega Zveličarja, da tedaj, ki pride sodit žive in mertve, zaslišimo od njega vesele besede: „Pridite vi izvoljeni mojega Očeta, posedite kraljestvo vam pripravljeno od začetka sveta!“ Amen.

Pridiga v prvo adventno nedeljo.

(Spomnuj se sodbe; gov. M. H.)

„Tedaj bojo vidili Sinu človekovega priti na oblaku z veliko oblastjo in častjo.“
Luk. 21, 27.

V v o d.

Kakor dans osem dni govori tudi današnje sveto evangelje od tistega dnu, kjer bodo godile znamenja na soncu, mescu in zvezdah, in na zemlji bo stiska med narodi zavoljo strašnega šumenja morja in valov. Ljudje bojo koperneli strahú in čakanja tistega, kar ima čez ves svet priti: zakaj nebeske moči se bodo gibale. In tedaj bojo vidili Sinú človekovega priti na oblaku z veliko oblastjo in častjo.

Po sv. evangelju sem vam danes osem dni govoril od sodnega dnu; kazal sem vam, da sodnji dan enkrat pride gotovo; da nas bo sodil Jezus Kristus, da bo sodil vse naše misli, besede, djanje in nehanje, in da po sodbi pojdemo vsi v neskončno večnost, v večnost srečno ali nesrečno. Tudi danes mislim po izgledu sv. evangelja od sodnega dnu govoriti in pravim:

Človek spomnuj se sodbe in pripravljaj se na njo. Zvesto poslušajte.

Razlaga.

Človek spomni se, da bos sodnji dan v pričo nebes in zemlje pred Sodnikom stal, odgovor dajati od svojega življenja,

in prejeti kakor si zaslužil, nebesa ali pekel, zveličanje ali pogubljenje. Ta spomin te naj uči, na strašno sodbo pripravljati se, narprej in posebno:

1. Svojih grehov se znebiti. Jezus Kristus bo sedel na sodnjem stolu in pred njim bomo stali vsi; vse bo očitno, vse bo znano, kar je vsaki hudega storil. On bo preserčje naše pregledal, in vsako nar skrivnejšo hudo misel, vsako krivično nesramno delo, tudi tiste, ki se ga neizrečeno sramuješ, po svoji ojstri pravici sodil. Oh! ktere dela bojo tedaj na dan prišle! in pred vsevednim sodnikom ne bo veljal noben izgovor, nobena prošnja. Tam je njegovo usmiljenje pri kraju, tam velja samo njegova presveta pravičnost. Dobil bo greh zaslužen kazen, čednost večno plačilo. Kako si hočemo tedaj mi ubogi grešniki pomagati? Tam ni več pomagila za grešnika. Pomagati si moramo tu na svetu, v tem časnem življenji. Tudi tu že na tem svetu je sodni stol Jezusov postavljen, pa nikar stol ostre pravice, temuč neskončnega usmiljenja; ta sodnji stol je zakrament svete pokore, spovednica je tisti čudni stol, tam ima usmiljeni Jezus tudi sodbo, pa nikar, da bi te zavergel, temuč, da bi revnega grešnika na svoje ljubeznjivo sercé vzel, rane njegove duše mu omil s svojo rešnjo kervijo in zacelil s svojo gnado. Glej! svojim mašnikom je Jezus oblast dal, grehe odpuščati, ali zaderževati, in kaderkoli z grevanim, ponižnim sercom pred namestnika božjega poklekneš, in njemu rane svoje duše odkriješ, in po njem odvezo zadobiš, ti izbriše usmiljeni Jezus ves tvoj dolg, tudi nar veči nar hujši greh, ti ga izbriši za vekomaj — in ta dolg ostane tudi sodnji dan izbrisan. Za to pridi, priteci, revni grešnik! kadarkoli te spomin sodnega dne straši, pred sodnji stol usmiljenja k zakramentu sv. pokore, tu te vabi odpuščanje in odveza; česar pa tu pred samim mašnikom nočeš razodeti, bo tam v pričo vseh nebeških in peklenških očitno. Glej in skerbi pa tudi, da se v svoje stare grehe ne vračaš, temuč da na potu poboljšanja napreduješ, in kadar se ti stara priložnost prilizuje ali staro poželjenje te napeljuje, spomni se sodnega dne; zakaj, ako se po vsaki spovedi v stare grehe povračaš; tvoja spoved ni bila vredna,

ni veljala, število tvojih grehov le narašča in kako boš obstal pred Kristusom sodnji dan!

2. Kristjan! spominjaj se sodnega dné, da ne oslabiš, da se ne utrudiš, dobrega delati, svoje dolžnosti na tanko, ponižno in s svetim namenom opravljati. Glej vsako sveto ponižno misel, vsako pohlevno besedo, vsako nar manjši lepo dobro, že davno pozabljeno delo, vsako težavo in britkost, katero so voljno preterpeli, bode pravični sodnik pri svojih izvoljenih pohvalil in večno poplačal, poplačal bo vsakega po zvestosti, kakor je v svojem stanu živel, tudi nar revnejšemu, nar bornejšemu poreče: „Pridi pridni in zvesti hlapec, ker si bil v malem zvest, te hočem čez veliko postaviti, pridi v veselje svojega Gospoda.“ Vsi častitljivi in neizrečeno veseli bojo stali izvoljeni na desnici sodnika, z zlatimi pismenkami zapisane bojo se svetile njih imena v bukvah življenja, in tudi vse njih svete in dobre dela, in oh! sladkost besede Gospodove, ki kliče: „Pridite vi žegnani mojega Očeta, posedite kraljestvo, katero vam je od začetka svetá, pripravljeno.“ In ker pojdejo v svete nebesa, se bojo veselili in med seboj marnovali: Kaj smo storili, da nas naš Jezus tako poveljuje. Kako neskončno poplačuje naše molitve, naše terpljenje, našo stanovitnost, našo zvestost, Njegovo usmiljenje hočem častiti vekomaj. Ja! zares, neizrekljiva milost je, da Bog slabe nepopolne človeške dela, kadar se v stanu gnade storijo, tako visoko in večno poplača. Za to spominjaj se, prijatelj! pri vseh svojih delih sodnega dné in ne utruj, ne naveličaj se, svoje dolžnosti zvesto in veselo dopolnovati — tam te čaka večno plačilo.

S k l e p.

Kristjani! dans je prva adventna in prva nedelja cerkvenega leta. Sv. evangelije oznanuje dans prihod Kristusov na sodnji dan; spomnite se radi tega dnu, strašnega grešniku, veselega pravičnemu. Varujte se vseh tistih del, ki bi se jih imeli sodnji dan sramovati in bati, znebite se v sv. pokor svojih grehov, da sodnji dan ne bojo pred celim svetom očitni, delajte pa lepe svete dobre pravične dela, leta bojo tedaj

veljale. Sv. Elizabeta slovi zavoljo nje ljubezni do ubogih. Ker so jo služabnice svarile, da se za kraljico ne spodobi, v bolnišnice hoditi, bornim siromakom streči, bolnike čediti, prelagati in tako nečedne postrežbe opravljati, njim je žlahtna knezinja odgovorila: Jaz se pripravljam na sodnji dan, da enkrat sodniku morem reči: Gospod, glej! jaz sem tebe lačnega nasitila, tebe žejnega napojila, tebe nagega oblačila, tebi bolnemu stregla. O bodi mi usmiljen sodnik! Ja Gospod bodi nam vsem usmiljen sodnik. Amen.

Pridiga za praznik Marijnega brezmadežnega spočetja.

(Jezus, Marija in grečnik; gov. L. F.)

„Marija, od ktere je bil rojen Jezus imenovan Kristus.“ Mat. 1, 16.

V v o d.

Jezus in Marija, dve nar svitlejše, nar prijazniše luci se nam v tem sv. času svetita. Jezus in Marija, dve nar sladkejše imeni, ktere so človeške usta izrekle, in ušesa slišale; Jezus in Marija, dve osebi nar lepše in nar častitlivejše, kar jih je od začetka do konca svetá zemlja vidila in nosila, Jezus in Marija, pravim, nam ta sv. adventni čas ob enem pred oči stojita, in sv. cerkev nas vabi, jo spodobno častiti. Kako bi mogla cerkev sina častiti, da bi tudi matere ne častila; in kdo bi mogel materi čest dajati, da bi je tudi sinu ne dajal. Jezus in Marija, nam v tem sv. adventnem času na proti prideta.

Milost in usmiljenje se njima sveti iz očí, z obilno gnado je zaznamovana vsaka njijna stopnja. Lep prijeten, nebeški dar nam na zibel prineseta. Vse, kar Jezus skoz svoje neskončno zasluženje in odrešenje, in Marija, gnadepolna mati skoz svojo predprošnjo zamore, vse sta vkupej zložila, da bi tiste, ki nju častijo, prijetno obdarovala in razveselila. K česti Jezusa in Marije je namenjen sv. adventni čas. K česti

Marije, prečiste device, preljubi, smo se danš tukaj zbrali, obhajati spomin njenega brezmadežnega spočetja; k česti Jezusa se pripravljamo skoz 4 adventne nedelje, da bi spomin njegovega prihoda veselo obhajali v čistih srcih, z neomadeževano dušo. Jezus in Marija, sem rekel, sta te dve nar svitlejše nar prijazniši luči, Marija zavolj svoje čistosti od cerkve imenovana zgodnja danica, in Jezus, ki je nar svitlejše sonce resnice in pravice. Zakaj pride Jezus, zakaj njegova prečista mati? Te dvoje reči hočemo dans k časti Jezusa in Marije premišljevati. Zatoraj pravim:

1. Jezus pride grešnike iskat;
2. Marija pride grešnike k njemu vozit. Pripravite se!

Razlaga.

1. Zakaj je zapustil edinorojeni Sin slavo in veličastvo, ktero je pri Očetu od vekomaj imel; zakaj je Jezus pravi Bog, človek postal, vse naše reve in težave nosil, zakaj terpel in na križu umrl? Jezus sam nam na to odgovori: „On je prišel iskat in rešit, kar je bilo zgubljenega,“ Jezus pride grešnike iskat in klicat. Zato je tudi sv. Peter učil, pri Jezusu in v nobenem drugem ni zveličanja. dj. ap. 4. 12. Jezus je prišel iz nebes, da bi nas za nebesa pripravil, zapustil je Očeta, da bi nas k Očetu pripeljal, v vbožtyu je hotel rojen biti, in v siromaštvu živeti, da bi nas obogatil, dal se je vezati, da bi naše hudičeve vezi pretergal, Kristus je hotel terpeti in umreti, da bi nam večno veselje, zveličanje in življenje pridobil. Zavoljo nas je prišel Jezus Kristus, on pride grešnike iskat in klicat. V revnem hlevu pride na svet, v jaslice se položi, v revne plenice zavije, povsod ga obdaja revnost in siromaštvo; angelji kličejo pastirje, zvezde modre ali kralje, dete v jaselcih častit. Jezus v jaselcih pride iskat in klicat uboge in siromake, da bi jim pokazal, da ni samo zveličar bogatih, temuč, kakor je sam učil, ubogim se Evangelje oznanuje. Jezus reven in ubog pride iskat in klicat uboge, da bi se z zaupanjem njemu bližali in mu čast dajali.

Jezus revno dete v jaselcih pride pa tudi iskat in klicat bogate in visoke, da bi se od njega ponižnosti učili, kateri je revno devico si izvolil za svojo mater, in siromašni hlev za prvo prebivališče na svetu. Zatorej o prevzetna glava, stopi k jaslicam, Jezus revno dete v jaselcih te kliče, prikloni svojo visoko glavo, pripogni svoje kolena in poklekni pred njega, ki te pride iskat in klicat. Uci se ponižnosti, ktera je mati vseh čednost, od zveličarja v jaselcih, kateri je rekel: kdor hoče veči biti, kakor drugi, mora postati manjši kakor oni. Tvoja visokost in prevzetnost je bila kriva, da naukov svojih starišev in učenikov nisi poslušal, tvoja visokost je morebiti kriva velikega prepira in sovražtva med teboj in tvojimi starši, tvoja visokost ne pripusti, da bi se s sovražnikom spravil, da bi bil pokoren in Bogu nar prijetniši dar prinesel. Pusti visokost in stopi k ponižnemu Jezusu, on te pride klicat in iskat, o hodi od sedaj ponižno za njim. — Jezus išče in kliče tudi tebe, ki so ti lepe oblačila in zunajna lepota, edine in nar slajši želje, z njimi morebiti Boga in stariše žališ in za nje čistost prodajaš, tudi tebe išče Jezus in kliče te k jaselcam, pokazat ti svoje revne plénice in te učiti zlato resnico: poštena noša — nar lepša lepota; ponižna vijolica se nikar zavolj lepe boje ali visokosti, marveč le zavolj zlahtnega duha časti, tako tebi, kerš. dekle le v čednosti edina lepota cveti. — Stopi tudi ti k ponižnemu Jezusu, on išče in kliče, kliče tudi tebe, jezni in razbojni človek! glej Jezus pride iskat in klicat tudi tebe; pa nikar več iz jaselc; že vjet in obdan od sovražnikov, od njih neusmiljeno tepen, s križa tebe kliče: Hodi za menoj, Jezus nar krotkejši in nar pohlevniši posebno jezovim in serditim reče besede: „Ucite se od mene, jaz sem krotek in pohleven.“ Tvoja nagla jeza je morebiti mati vsega prepira in poloma v hiši, tvoja jeza je napravila krivico, te je pripravila v bolezen, je vnela sovražtvo med sosedi. Tvoja jeza je kriva strašnega preklinjenja in pohujšanja majhenih. Uci se krotkosti in pohlevnosti od Jezusa, kateri od sovražnikov neusmiljeno razdelan svojih ust ni odperl, in božjo moč je v sebi nosil, jim pa vendar ni hotel škodvati, marveč le za nje je prosil. Vedi, da je nar večja pa tudi nar lepša vednost,

svojo jezo premagovati in sovražnikom odpuščati, je nebeška, Jezusa nar vredniša čednost. Krotka, pohlevna beseda, uči sv. pismo, pridobi prijatlov in potolaži sovražnike. Nekteri ljudje so viditi pohlevni in krotki, pa le tako dolgo, dokler se po njih volji godi; kakor hitro jih pa kaka težava zadene, se hitro vnamejo v jezi. To ni tista pohlevnost, ktero je nas Jezus učil. Pustite jezo in sovražtvo posebno vi zakonski! ki morate po božji postavi skupej živeti; zavolj vsake majhene stvari kervav prepir in boj naredite, in si pekel v hiši in v zakonu napravite. Pohlevni Jezus iše in kliče tudi vas, v pohlevnosti hodite za njim!

Jezus iše in kliče tudi vas černe obrekovavce in gerde opravljivce, katerim prevzetnost glavo napolni, hudobnost v sercu prebiva, in neumnost vse vaše djanje obdaja. Kliče vas Jezus z besedami: „Ne sodite, in tudi ne bote obsojeni; ne pogublajte, in ne bote pogubljeni; vso sodbo Bogu izrocite“. Kliče vas Jezus od farizejev po nedolžnem obrekovani, kateri je v hiše grešnikov šel in ž njimi jedel, pa vendar nar čistejši bil. V svoje gerde serca obrekovavci si globoko zapisujete nauk, kateri nam sv. pismo daje: „Ne verjemite vsakemu marnju, zakaj velikokrat je le obrekovanje;“ in sv. Paul uči: „pustite Bogu sodbo, kateri bo tudi vse skrivno na luč spravil, in misli vseh serc razodel, in vsakemu svojo hvalo dal.“ Naj se učijo ljubezni in prijaznega sojenja od Jezusa posebno te obrekovavke in ti opravljivci, ki ne vejo slajšega dela, in veselišega opravila, kakor obirati in pobirati pezdiranje iz oči bližnjega, v svojih očeh pa bruna ne vidijo; in v svoji ošabni modrosti grozne norosti govorijo. Idite k Jezusu tudi vi, ali pustite nar prej obrekovanje in prederzno sojenje.

Iše in kliče Jezus tudi vas, ki ste v pregrešnost zakonani, in od poželjivosti vezani, ki po hudobnih potih hodite, in v nesramnosti vso sram prodate. Kliče vas Jezus, s ternjem kronani, in z žreblji prebiti, iše posebno vas Jezus dobri pastir, hodi za vami z bosimi nogami, po bodečem ternju in ojestrem kamnju Jezus, ki je grešnico Magdaleno ljubeznjivo prevzel, prosi tudi vas, kliče vas in obljubi popolno odpustiti in pozabiti grehe. Vam se posebno prijazno in ljubeznjivo skazuje Jezus v tem adventnem času. O idite k njemu,

ki vas tako skerbljivo išče in prijazno kliče. Raztergajte pregrešne zveze, s katerimi vežete sami sebe in Jezusa. Vedite, da je čistost bila nar lepša Marijna čednost, in nič nečistega ne pride v nebeško kraljestvo. Jezus išče in kliče tudi nevošljivce, ki si pekel v svojem srcu napravljajo; kliče vas Jezus kedar pravi: „Veselite se z veselimi, žalujte z žalostnimi.“ Išče in kliče Jezus tudi krivčnike, hinavce, lakomnike, prešestnike, išče in kliče grešnike vse, vse hoče z odpertimi rokami objeti, na ljubeznjivo serce pritisniti; vsakega, kateri se spokori, se veseli Jezus in vsa nebeška družina več, ko zavolj 99 pravičnih, ki pokore ne potrebujejo. Kliče vas in vam ponuja popolno odpuščanje. O ne preslišajte tako ljubeznjivega klicanja, morebiti ga slednjokrat že slišite. Idite k njemu, kateri je zato zapustil veselje in čast pri Očetu, in je v revah in nadlogah za nami hodil, da bi nas iskal in klical. Dajte se najti sedaj, stopite k njemu, hodite za njim. Ako se pa k njemu ne upate, obrnite se narprej k Mariji, ona bo vas k njemu pripeljala.

2. Jezus pride nas iskat in klicat. Marija pride nas k Bogu pripeljati. Pravične pa hoče k Bogu pripeljati, narprej skoz svoje čednosti, zavoljo katerih se imenuje podoba pravice, grešnike pa hoče k Bogu pripeljati, skoz svojo predprošnjo. Ona je devica ponižna, čista in sramožljiva, in tako pelje k Jezusu narprej vas čiste deviške duše; Marija brez madeža spočeta devica, ki se je angelja prestrašila, vam priporočuje, nar skerbniše varovati: čistost in nedolžnost. Drage čiste duše, stopite k Mariji, ona vaša kraljica, hoče vas k Bogu pripeljati. Blagor tim, ki so čistega serca, oni bojo Boga gledali. Pa tudi vas, ljube kerš. gospodinje hoče k Bogu pripeljati. Zdiujte v revah, pritožite se zavoljo nadlog, res terpljenje, skerbi, britkosti vam težke serca, in solzene oči narejajo. Poglejte na Marijo, poterpežljivo in voljno je nosila krize vam lep izgled daje in hoče vas k Jezusu pripeljati. Pošteno je delala s svojimi rokami in je z Jožefom skerbela za družino. Ni se preveč bala, ni mermrala in tožila, Bogu se je izročevala. Posebno tem, ktere s svojim stanom niso zadovoljne, je Marija nar lepši izgled, ki je tiho in poterpežljivo vse no-

sila. Zvesta in skerblijiva je bila in je tako podoba prave kerš. žene, izgled nar boljše in nar skerbnejše kerš. gospodinje.

Marija, mati presveta, ki je božje dete skerbno varovala, in Sina tudi tedaj ni zapustila, ko je nedolžno na krizu visel, lepo podučuje vse keršanske matere, kar more mati zavoljo otrok terpeti, si pritergati in prestati, vse to ljube matere vidite na Mariji, ona mati presveta vam je v tem nar lepši izgled zapustila. Tudi vas kerš. hčere, ki ste revne in zapuščene k Jezusu pelje Marija, kraljevska pa vunder siromašna devica, ki se je vunder pošteno preživila, delala je pridno s svojimi rokami.

Marija pa tudi prosi pri Bogu in hoče k Bogu pripeljati grešnike. O ljube kerš. duše! težki grehi morebiti vam tiščijo serca, bežite, idite k Mariji, ona je prebežališče grešnikov, tolažnica žalostnih. Ljubeznjivo odpira svoje roke vsakemu, kateri k nji prebeži in nje pomoči išče; ljubeznjivo ga izroci Jezusu, ljubemu sinu. Grešnik posebno v tem sv. času zaupljivo poglej k Mariji, materi usmiljenja, ona mogočna predprošnjica, kraljuje od enega morja do drugega, od morja pregrehe do morja milosti, do morja večnega življenja, sv. Bernard uči: V ponižni in goreči molitvi se priporoči Mariji, ona, ki je Marijo Egipcanko in tavžente grešnikov k pokori obudila, ona bo tudi tebe vodila in pripeljala k Jezusu, ki noče smerti grešnika, timveč, da se spokori in živi. V ponižni, priserčni molitvi iščite Marijo, z zgrevanim in spokorjenim sercom iščite Jezusa, in prišla bota Jezus in Marija in razveselila z nar prijetnišim darom popolnega odpuščanja. K Mariji se obrnite vsi, ki ste se zgubili na poti zveličanja, ona, prijazna zgodnica, bode vam pokazala na pravi pot; k nji bežite žalostni, tolažnica žalostnih bode vam delila sladkih tolažb, k nji zdihnite in kličite reveži in bolniki, Marija je vaše zdravje. Nji se vsi priporočimo, ker je ljubeznjiva mati čiste ljubezni. Molitev pravičnega, uči sv. apostelj, veliko zamore; koliko več pa zamore priprošnja Marije, ki je bila od angelja pozdravljena, da je mati gnade polna.

S k l e p.

Pred oči sem vam postavil, ljubi moji! Jezusa in Marijo, nar slajše imeni, naše upanje, naše zveličanje, nar

prijazniše luči, ki nam skoz življenje svetite. Jezus pride nas iskat in klicat, Marija k Bogu pripeljat, oba pa v rokah deržita in ponujata popolno odpuščanje, milost in gnado tim, ki ju ne zaveržejo.

Pogledam po cerkvi, velika je cerkev, pa vendar napolnjena. Veliko sto vas je prišlo v to cerkev Device Marije. O da bi od vas vseh mogel reči: Prišli ste, ker vas kliče Jezus in Marija. Prišli ste, ker vas vabite dve nar prijazniše luči, ktere nam skoz življenje svetite. Jezus in Marija iščeta zdaj nas, kedar pa mi najdemo Jezusa in Marijo, le tedaj bomo srečni. Jezus bodi nam zvest prijatelj in Marija bodi nam zvesta prijateljica, Marija ti nas ne zapusti. Jezus ti nas obvari, Vama se priporočujemo sedaj in o smertni uri. Amen.

Pridiga na dan žegnovanja sv. Katarinske cerkve.

(V Šmiheli; 10. oktobra 1858.)

„Veseli sem se v tem, kar mi je bilo rečeno: Pojdimo v hišo Gospodovo“ ps. 121, 1.

V v o d.

Kaj pa je, da je danes Katarinski hrib ves živ ljudi, da je tako veselo mergolenje okoli Katarinske cerkve? Kaj je, da se vseh obličja radosti svetijo, in da se nekako rajsko praznovanje po vsi Šmihelski fari obhaja? Kaj je, da je ta cerkvica tako lepo napravljena, kakor nevesta na dan svoje poroke, očejena, ovenčana skoz in skoz olepšana? O ljubi moji! na vse to vam ne bom odgovoril, saj sami veste, kakšen dan da je danes za našo faro; dosti je, če rečem: „Sv. Katarinska cerkev se danes posvečuje in vsako serce pri tem samem spominu veselja poskakuje. Po čemur ste tako dolgo zdihovali, kar ste toliko let priserčno želeli in pričakovali, to vidite danes spolnjeno; pred 8 dnevi je bilo leto minulo, kar so se zvonovi žegnovali ali blagoslovljali; marsiktero okó so tedaj pobožne solze polile; toda zvonovi so nam vse leto še drugo veselje obečevali, še drugo obiskanje glasno napove-

dovali, Jezusovo namreč in svete Katarine; in danes je kraj čakanja, Jezus je prišel in je svojo nevesto sv. Katarino seboj pripeljal, marsikteri dedej, ki je še staro cerkev vidil, je želel ta sveti dan doživeti, danes so se mu njegove želje spolnile, in zdaj lahko s pobožnim Simeonom reče: „Zdaj spustiš svojega hlapca, o Gospod! po svoji besedi v miru, ker so moje oči vidile tvoje zveličanje, ktereга si pripravil pred obličjem svojega ljudstva.“ Zatoraj po vsi pravici danes v mojem in vašem imenu s kraljem Davidom rečem: „Veselil sem se v tem, kar mi je bilo rečeno: Pojdemo v hišo sv. Katarine.“ In kar posebej še mene vtiče, moram pristaviti: Veselil sem se v tem, kar mi je bilo rečeno, da imam na dan posvečevanja pridigovati. Ja za veliko srečo in čast si jaz to delo štejem, ker mi je pripuščeno, pri tej cerkvi prvo pridigo imeti; in hočem tudi po svoji borni moči to naročilo spolniti. „Današnje veselje vam hočem tolmačiti in nekatere nauke zraven pristaviti.“ Jaz svojo nezmožnost spoznam; pa zaupam na božjo pomoč in na priprošnjo svete Katarine; pripravite se!

Razlaga.

Še ni 79 let preteklo, kar se je nekega dne hudo vreme nad Šmihel prevleklo; črni oblaki se nakopičijo, strele švigajo in tresk! strela užge, in nekdanja Katarinska cerkev v enem plamenu stoji in v kratkih urah pogori; žalostno je moralo biti za tedajne farmane, viditi hišo svoje ljubljene patrone razderto, jo tako rekoč od svojega sedeža potisnjeno in pod razvalinami pokopano; le začernelo zidovje je po pogoru še ostalo in milo pričevalo, da je nekdanj na tem hribu sv. Katarina kraljevala; pa tudi to je zmirom bolj razpadalo, tudi časi nesrečne vojske so prihruli, za njimi so nastopile lakote in dragine, slabe leta, ktere so vse požerle, kar se je pridelalo, da se tako razrušena cerkev ni mogla zopet pozidati; od leta do leta je sv. Katarina ljudem zmirom bolj iz misli zginjala, le pri starih ljudeh je še v spominu živela. Toda Bog ni hotel svoje svetnice v vednem pozabljenji pustiti; prišel je nov čas in ž njim se je tudi nov duh zbudil po celi katoljški cerkvi in tudi v naši fari; Bog je hotel svojo služabnico sveto Ka-

tarino zopet k njeni nekdanji časti in slavi med nami povzdigniti in je toraj pobožnemu sercu v misel dal, pogorelo Katarinsko cerkev znovič sozidati. Ta pobožna misel se je vsem prilegla, in od ust do ust je po celi fari hodila ta vesela novica; in kakor Judje, ko so od Perzianskega kralja dovoljenje dobili, Jeruzalemski tempel zopet sozidati, so se z neznanim veseljem in trudom tega svetega dela lotili, tako ste tudi vi z hvalevredno gorečnostjo prihiteli in se ponudili, cerkev svoje drage patrone zopet postaviti. 8 let je sicer k temu delo treba blo, pa zdaj je dokončano, cerkev sv. Katarine se je spet vzdignila iz svojih razvalin, lepše in častitljivše, kakor je prej bila, krona naše cele fare, po kateri se vseh oči z veseljem ozirajo in se je po vsi pravici ponosijo. In kakor hiša na prihod neveste, svoje nove gospodinje, se očedi in za njeno prebivališče napravi, tako smo se tudi mi danes tukaj zraven svojega višipastirja, milostljivega knezoškofa zbrali, posvečevanje te cerkve vredno obhajati in sveto Katarino v taisto častito vpeljati kjer se bo s svojim nebeškim ženinom Jezusom pri sv. maši zaročila. To je dan od Boga storjen, pridite in se ga prav iz serca razveselimo; zakaj danes je sv. Katarina med nami spet od smerti ustala in se povernila v svojo hišo; vesel praznik je za njo v nebesih, iz katerih danes še enkrat prijazniše na nas gleda in se raduje nas in našega sedajnega djanja; zopet po toliko žalostnih letih jej spodobno stanovišče med nami pripravimo, in jo zopet za svojo kraljico pozdravljamo. Pa tudi za vas, ljubi moji, in za vas vse je danes dan svetega veselja; vidite svoje delo srečno dognano; cerkev sv. Katarine vsa nova in lepa pred nami stoji! Ne da se tajiti, da ste si vsi po zmožnosti prizadevali, z radodarno roko ste darovali vsak po svojem premoženju, nekteri še čez svoje moč; in Bog, ki tudi beliče šteje, je tudi vaše darove zapisal v zlatih bukvah in vam bo enkrat obilno plačilo odrajtal; vi sami pravite, da ne pogrešate, kar ste dajali in tudi ne bote, in cerkev je dodelana večidelj iz vaših dnarjev, je prav za prav vaša lastina in vaša čast. Pa tudi z delom svojih rok ste radi pripomagovali, vozili, nosili in stregli; z združeno močjó se vse dožene, in tako je tudi ta cerkvica se storila, lepa in glasna priča vaše marljivosti. Kako bi se tedaj

danes ne veselili, ker vidite svoje delo srečno končano? Toda ne mislite si, da sem prišel samo vašo hvalo oznanovat. „Ako Bog hiše ne zida, zastonj delajo njeni delavci.“ „Ne kdor sadi, ne kdor poliva, je kaj, ampak kdor rast daja“ in ta je Bog: vi ste cerkev sadili in jo polivali s potom svojega obraza; da je pa veselo na kviško rastla od dne do dne, od leta do leta, to je Bog storil; posebno da se je delo brez kake škode zveršilo, da se nobena nesreča ni prigodila, to je božja roka zraven; Bog, brez ktereга volje nobeden las z naše glave ne pade, je delo varoval, naprepeljal in dognal. Recite tedaj s pobožnim Davidom: „Ne nam, ne nam, o Gospod! ampak Tvojemu svetemu imenu gre čast in hvala.“ Vi pa svojo čast v dobri vesti iščite, da ste s svojim trudom sveti Katarini prijetno službo storili; njeno dopadenje, njena hvala naj vam vso človeško hvalo nadomesti in preseže; ne bodi njej opo- nošeno, ampak ponižno darovano, kar ste iz ljubezni do nje storili, in obljubim vam, tako bo vaš pobožni dar Bogu in sveti Katarini dopadel in se kakor sladko kadilo vzdignil proti nebesom in vam po priprošnji svete Katarine božji žegen ali blagoslov prinesel.

Sveto veselje mora pa tudi svet nauk imeti, da nam prehitro ne mine, ampak nam v vednem spominu ostane. Ne morem vam goršega nauka podeliti, kakor da vas učim, kako naj si tudi vi hišo v nebesih zidate po podobi leté božje hiše, katero ste vi sozidali. Oj, kako žalostna bi bila, ko bi za vas enkrat ne bilo prostora ali stanovanjšča v nebeškem kra- ljestvu, kjer se sv. Katarina znajde! kaj bi vam pomagalo, da ste ji tako čedno hišo pripravili, ko bi pa sami enkrat ločeni od nje, zunaj nebes ptujčevati morali v tistem strašnem brezdnu, kjer je jokanje in škripanje domá!

Pameten človek, predenj se kakega dela poprime, vse- lej prej premisli, ali mu bo tudi kos, ali ga bo mogel zver- šiti, ali kakor Jezus pravi: „Kdo zmed vas, ako hoče turn zidati, se ne vsede poprej, in ne preudari potrebnih izdavkov, ali ima zadosti, ga dodelati, da se mu, kedar temelj položi in ne more dodelati, ne začnejo vsi, kateri ga vidijo, posme- hovati, rekoč: „Ta človek je začel zidati, pa ni mogel dokon- čati.“ Tako tudi moj kristjan, ki se nameniš hišo v nebesih

zidati, prevdari in presojuj, po čem ti bo prišla, koliko boš moral dajati za njo. In veš tudi, koliko ti ta tvoja hiša velja? Za njo moraš pripravljen biti, celi svet dati, vse njegove darí, nečimerne dobrote, vse njegove grešne veselice, moraš vsemu slovo dati, kar te od nebes odvráčuje, se moraš vsemu odpovedati, kar imaš in le toliko si prideržati, kar ti je za prevžitek potrebno; ne smeš na goljufni svet zaupati, ne od njega svoje sreče pričakovati, ampak to ti mora pri sercu biti, to te noč in dan skerbeti, kako bi si lepo stanovališče v nebesih pripravil, kako bi se zveličal. V ta presrečni cilj in konec moraš vse svoje dušne in telesne moči obračati, nobena težava se ti ne sme prehuda zdeti; „zakaj nebeško kraljestvo silo terpi in le kateri si prizadevajo, ga na se potegnejo.“ Za nobeno stvar, za nobeden dobtček ti ne sme mar biti, da si le nebesa pridobiš; to, kar je nič, moraš dati za vse, za nebesa: „Kaj pomaga človeku, naj si ves svet pridobi, pa svojo dušo, pa nebesa zgubi“? Glej, s takšnimi mislimi moraš svoje sveto delo pričeti; potem smeš upati, da ti bo po sreči steklo.

Kdor si hoče hišo postaviti, si pred vsem drugim terden temelj ali fundament poišče, na kterega bo zidal; hočeš si ti kristjan moj, hišo zveličanja za vse večne čase postaviti, se moraš tudi za terdno podlago ali grunt zmeniti; tudi podlaga je že davno najdena, je že davno podjana, sv. vera Jezusova namreč; nje se imaš zvesto deržati, verovati, kar sv. kat. cerkev ta steber resnice verovati zapoveduje, poslušati besedo božjo, po kateri se Jezusovi nauki oznanjujejo, pa tudi spolnovati jo, tako boš tistemu v evangelju podoben, „ki je svojo hišo na skalo zidal; vetrovi so pripihali, ploha je padla in dereči valovi so na njo planili, pa ona se ni poderla, zakaj na skalo je bila postavljena.“ „Poglavitni vogelni kamen tvoje hiše naj bo pa sam Jezus, na katerega, kakor sv. apostel pravi, je vse zidovje postavljeno in raste, da bo sv. tempel v Gospođu“. Ja Jezusa nepremakljivo se derži v srečnem in nesrečnem stanu, v mladosti do terde starosti. On naj bo tvoj učnik in zapovednik, On tvoje upanje, tvoj pomočnik in tolažnik, On vižar celega tvojega djanja in nehanja; potem ti bo tudi On podpora tvoje hiše, katero si boš za vse večne čase vterdil.

Smo zdaj podlago spoznali, na katero se ima tvoja namenjena hiša vpirati, da bo prav terdno stala, poglejmo zdaj, kaj ti je potem storiti. Kedar se med nami kaka hiša pozida, se naj prej precej globoko zemljišče izkoplje in podzidovje postavi. Tako moraš tudi ti moj kristjan v globočino se pustiti, to je se ponižati, svojo nezmožnost, svojo slabost in malovrednost s potertim sercom spoznati, vse svoje prevzetne misli in namene, govorjenje in djanje tako rekoč iz dna svojega serca strebiti in na stran djati, ne na svojo moč in terdnost zaupati, ampak na samega Boga, ne sebi kaj dobrega pripisovati, ampak Bogu: tako se bojo nad teboj spolnile besede Jezusove: „Kdor se ponižuje, bo povišan.“ Tvoja hiša na pravo podlago postavljena in globoko vterjena bo obstala in višej in višej rastla gor do visokih nebes. Učenci Jezusovi so enkrat k svojemu mojstru pristopili in Ga pobarali: „koga imaš za naj večega v nebeškem kraljestvu? Jezus pa pokliče otroka in ga v sredo njih postavi rekoč: Resnično vam povem, ako se ne spreoberte in ne bote kakor otroci, ne pojdete v nebeško kraljestvo. Kdor se pa ponižuje, kakor ta otrok, bo naj viši v kraljestvu božjem.“

Zidovje že narašča in na kviško sega; zdaj pa zidar nit ali žnuro raztegne, po kateri bo zidal; in vsak kamen tako dolgo obrača in obsekuje, da se drugim lepo prileže in se ž njimi lepo združi; potem pa mavto nadeje, ktera kamenje vkup derži. Vse to ima tudi za tebe svoj nauk, ki si hočeš hišo za večnost zidati; zidarska nit pomenja postavo božjo, po kateri imaš vse svoje djanje in obnašanje ravnati, da bo lepo in Bogu dopadljivo; in kakor zidar še posebno orodje ima, na katerem je svinec natvezen, kateri mu vsako krivino na zidu kaže in spoznati uči, tako imaš tudi ti svojo vest, katera ti vsako krivico v tvojem zaderžanju, vsak pregrešek na znanje daje, da ga poboljšaš; obsekovanje kamenja pa pomenja vedno zatajevanje samega sebe, po katerem se vsega znebiš, kar je še krivega, spačenega, Bogu in ljudem zopernega na tebi: „Kdor hoče moj učenc biti, naj zataji sam sebe in hodi za menoj“; v teh besedah Jezusovih je tista zlata umetnost ali kunšt izrečena, po kateri se naj lepše poslopje v nebesih zida; kolikor se premaguješ, kolikor sam sebi sile prizadevaš,

kolikor svojemu poželjenju, svoji volji pritergnješ, za toliko popolniši si, za toliko bolj se Bogu in ljudem priležeš, za toliko prej bo tvoja hiša storjena, vsako zatajenje sam sebe je tako rekoč žlahen kamen, ki bo tvoje nebeško prebivaljšče kinčal in se svetil čudno lepo.

Večidel pa Bog sam človeka obsekuje, kakor zidar kamenje; zopernosti in razno terpljenje mu pošilja; to je tisto kladvo, s katerim Bog terdo serce omehči in porablja, in mu vse nespretnosti, vse ostre vogle hudih strast, prevzetnosti, razujzdanosti, termaste volje in hude jeze, zanikernosti in posvetnega djanja odbija in ga tako dolgo obrača in obdeluje, da mu je čisto po volji. Srečen človek, ktereга Bog strahuje, to je znamnje, da ga je Bog za kaj žlahnega in imenitnega odločil, da mu hoče posebno lepo hišo pripraviti v svojem kraljestvu. Ne daj, Bogu se ustavljati, ampak ljubimo veliko več očetovo roko božjo, kiz nami na videz hudo ravna, zraven pa naj boljše namene ima, nas namreč kakor prikladen kamen vložiti v hišo večne časti in sreče.

Pa tudi vsako dobro delo, vsaka lepo spolnjena dolžnost je nov kamen v tvojem duhovskem zidovju. Mavta pa, ktera stori, da se kamen kamena prime in derži, je sveta molitev; moliti moraš rad in obilno in tako vse svoje hiševanje posvečevati; v molitvi boš potrebno moč dobil k dobremu, da te bo Bog zmirom bolj razsvetloval in poterdoval. „Ako Bog hiše ne zida, zastonj se potijo njeni delavci.“ Ako te pa Bog podpira in dela s teboj, bo tvoje sv. delo veselo naprej šlo, hiša tvojega zveličanja se bo od dne do dne višej vzdigovala.

Kako žalostno pa je, če je hiša že na pol storjena in se spet podere; ves trud je zastonj; vse delo je zgubljeno; s pobitim sercom delavec stoji in posuto zidovje pogleduje. Še žalostneje pa je, ako človek smerten greh stori; tako se neprecenljiva nebeška hiša podere, razpade in Bog ve ali se še bo in kdaj se bo popravila in vzdignila. Hočeš tedaj moder zidar biti, vari se greha, brani se zoper skušnjave, zogibaj se slabih priložnost, grešnih nevarnost. Ko so se Judje iz Babilonske sužnosti vernili v svojo domačijo in razderti tempel zopet zidati jeli, so jim sovražni Samaritani silno overali in jih pri zidanju nadlegovali, tako da so se morali delavci z me-

čam opasati; z eno roko so delali, z drugo so orožje držali in se vojskovali zoper sovražnike. Tako tudi ti, moj kristjan, ravnaj; od sovražnikov si povsodi obdan, ki ti žugajo hišo zveličanja pokončati; skušnjav od znotraj kakor od zunaj je brez števila, ki te dan na dan napadajo in pačijo; kamorkoli nogo postaviš, nevarnosti na te prežijo; toda ne daj se v svojem svetem delu motiti; odvrčaj vse te sovražnike svoje duše, vojskuj se zoper nje in nikar ne henjaj, stoj kakor delavec božji nepremakljivo in če si tako nesrečen bil, kak greh storiti, oj ne mudi se, razrušeno hišo popraviti in zopet postaviti v zakramentu svete pokore; pri spovedi se ti bo greh odpustil, in storjena škoda poravnala, da boš mogel spet z novo gorečnostjo naprej delati. Bodi ga Bog zahvaljen, da nam je po storjenem grehu spet mogoče storil, se pobrati, se spet po koncu poravnati, spet hoditi in svoj cilj in konec, hišo zvoljenih, doseči! V tem, kar sem dozdam od zidanja hiše povedal, pa jaz keršansko upanje spoznam, po katerem se nebesom približujemo, kakor zidovje zmirom višej raste in v nebo kipi. Zares delo je težavno, le kerš. upanje nam ga polajša, ono nam za plačilo svete nebesa obljubi in nas od Boga vseh potrebnih pripomočkov pričakovati uči. Hiša je zdaj storjena, zidanje je postavljeno, le ene reči jej še manjka, strehe še nima, in kaj je hiša brez strehe? Dež jo v kratkem razmaka in se zgrudi. Tako tudi tvoja duhovska hiša ne more brez strehe biti, in ta je kerš. ljubezen, ta je naj viši del, ta je verhnica cele hiše po besedah svetega Paula: „Zdaj imamo vero, upanje in ljubezen, pa naj imenitnejši med temi je ljubezen.“ Kakor pa streha iz dveh strani obstoji, ktere se zgoraj terdo stisnete, tako je tudi ljubezen dvojna, do Boga in do bližnjega, katerih ena od druge se ločiti ne da. „Ti imaš svojega Boga ljubiti iz celega serca, čez vse“, to je prva zapoved, in druga je prvi enaka: „Ti imaš svojega bližnega ljubiti kakor sam sebe.“ In tudi v tem ti je ta hrib in cerkva na njem v podučivni spomin. Kakor nam cerkvena zgodovina pripoveduje, je bilo telo svete Katarine po smerti od angelov na goro Sinaj preneseno in pokopano, kjer je Bog v starih časih po svojem služavniku Mojzesu svojih 10 zapoved dal, v katerih je vse zapovedano, kar ljubezen do Boga in do bližnjega od nas

tirja. Tam ste bile tiste 2 kamenitne tabli, na katerih so bile imenovane božje zapovedi zapisane, 3 perve na eni, 7 zadnjih na drugi, v tisti skrinji zaveze shranjene, katero je Mojzes po božjem povelju iz naj žlahnejšega lesa naredil in vso s čistim zlatom preoblekel. Po tem takem se mi zdi ta hrib kakor sveta gora Sinaj in ta cerkvica kakor skrinja zaveze, v kateri se božje zapovedi shranjene nahajajo, naj bi se vi, kedarkolj to cerkev vidite ali jo obiščete, se spomenili deset božjih zapoved, da bi jih zvesto spolnovali in tako ljubezen do Boga in do bližnjega v djanji skazovali. Perve tri zapovedi vas učijo pravo zaderžanje do Boga, drugih 7 pa do bližnjega. Perva teh zapoved vas uči v Boga terdno verovati in zaupati, Njega se bati, Njega moliti, Njemu lepo služiti in Njegovo sv. voljo storiti. Druga zapoved vas uči, presveto ime božje prav v časti imeti in posvečevati. Tretja Gospodove dni praznovati in Bogu k časti preživeti. Šterta otroke in podložne opominja, svoje starše in predpostavljene spoštovati, vbogati in ljubiti. Peta z vsemi ljudmi v miru živeti, jih ne žaliti, ne na telesu ne na duši jih poskodovati. Šesta čisto in neoskrunjeno ohraniti svoje telo, vsega nesramnega djanja se varovati. Sedma drugih premoženje in blago pri miru pustiti in jim dati, kar jim po pravici sliši. Osmo drugih poštenje in dobro ime ne z hudobnim jezikom vjedati. Deveta in deseta vas učite, se tudi vsakega poželjenja po ptujem blagu in po grešnih rečeh zderžati. Oj naj bi te zapovedi božje se med nami natenko dopolnovale, tako bi ljubezen do Boga in do bližnjega med nami lepo cvetela in hiša zveličanja vsakega zmed nas bi svojo streho dobila, verhnico dosegla in kviško kipela blizo svetih nebes.

Zdaj pa še neko delo te čaka, tvojo hišo namreč lepo od zunaj in od znotraj očediti, jo pobeliti ali pa malati. Glej to kaže na keršanske čednosti, s kterimi moraš svojo dušo zaljšati, da bo ven in ven čedna in lepo napravljena.

Kar sv. Paul Filipanom naročuje, to tudi tebi velja: „Bratje, kar je kolj resnice, kar poštenega, kar pravičnega, kar svetega, kar ljubeznivega, kar dobro ime pripravi, kar je kolj čednosti, kar hvale vrednega, to pomislite.“ Sosebno ti pa priporočim osem zveličanskih čednost, ki jih je Jezus tudi na

gori oznanoval, naj bi ž njimi svojo duhovsko hišo očedil, sedmero del telesne in dušne milosti naj pa bo hišna naprava, in zakladi v taisti shranjeni. In kakor tukaj v cerkvi lepe podobe svetnikov in svetnic gledaš, tako si tudi ti prizadevaj, po zgledih svetnikovih živeti in njih svete čednosti posnemati. Tako bo tvoja hiša zmirom lepša prihajala, vreden tempel svetega Duha, ki v tebi prebiva.

In zadnje delo, ki ga zdaj pri tej božjej hiši opravljamo, je, da se posvečuje ali žegnuje; v tem se še le v svet kraj spremeni, in v sveto službo odloči, da bo vredna, Jezusa sprejeti in Njemu v prebivališče služiti. Tako imaš tudi ti svojo dušo posvečevati; to pa se zgodi, če prejmeš svete zakramente posebno presv. rešnje Telo, v katerem Jezus k tebi pride in se s teboj sklene, da se tako iz posvetne stvari v nebeško preoberneš in vreden postaneš, v nebesa iti. Ta naj svetejši zakrament prejeti, bo tvoje zadnje duhovsko delo na smertni postelji; ako si ves čas svojega življenja pridno delal in hišo svoje duše za nebesa pripravljal, bo Jezus, škof vseh škofov, prišel in jo posvetil in ti jo za vselej v prebivališče dal. Kakor se ojder ali rušt, če je hiša nared, podere, tako bo tudi tvoje truplo tako rekoč: ojder duše v smerti razderto in od duše ločeno, duša pa bo v nebesa prestavljena; naj si v planinski vasi in v borni bajti na tem svetu živel, po smerti boš prenesen v nebesa, tvoja hiša bo tistemu čudnemu mestu prišteta, od kterega sveti Janez prelepo piše: „Vidil sem sveto mesto, nebeški Jeruzalem, okinčano kakor nevesto svojemu ženinu. Imelo je svetlobo božjo in nja luč se je svetila kakor žlahen kamen jaspis in kristalj. Hiše po mestu in ulice so bile iz samega zlata, čistega in lesketajočega kakor steklo, če ga solnce presije. Zidanje okoli mesta je bilo iz žlahnega kamena jazpisa in mestne vrata so bile iz biserov. Tempelna v mesta nisem vidil, zakaj nja tempel je vsegamogočen Bog in Jagne. Tudi ne potrebuje mesto ne solnca ne mesenca, zakaj božja svetloba sveti po njem in svetilnica njegovo je Jagne božje. Spod sedeža božjega in jagnetovega pa voda življenja vre čista kakor kristalj. Na obeh straneh vode in po mestnih ulicah rase drevo življenja, kterega sad vsak mesenc zori in je narodom v zdravje. In kletve ne bo tukaj nobene, ne žalosti ne tožbe, ne bolečin,

ne smerti; kajti Bog bo prebival z ljudmi, On bo njih sladkost in bo obrisal vse solze iz njihovih oči; gledali bodo Njegovo obličje in lepoto in Njegovo sv. ime na svojih čelih nosili; zato pa tudi nič nečistega v nebesa ne pride, ničesar, kar gnusobo dela in laž, temuč samo tisti, kateri so zapisani v bukvah življenja.“ Glej v tem čudnem mestu bo tvoje stanovanje uterjeno na večno, ako si v tem življenju kakor moder zidar hišo po božjej volji pozidal.

S k l e p.

Take nauke nam tedaj ta cerkva in današni praznik daje. Spominjajte se jih, kedar na to lepo cerkvico gledate; ona tukaj na tem hribu stoji in daleč okrog ne samo po naši, ampak tudi po drugih farah, po vsi Podjunki dolini kakor čedna zvezda sveti, s svojim turnom proti nebesom kaže in vas opominja, da ni tukaj na zemlji, ampak visoko nad njo zgoraj nad zvezdami vaša prava domačija, kjer nam vsem ljubi Jezus prebivaljša pripravlja. Spominjajte se zaslišanih naukov, kedarkolj čujete Katarinske zvonove milo peti; naj se vam zdijo, kakor glasovi iz svetega raja, kateri vas kličejo, vabijo in naganjajo, naj bi se kakor pridni delavci svojega nebeškega dela lotili, si v tem kratkem življenju hišo za večnost zraven sv. Katarine zidali.

Predenj svoje govorjenje sklenem, moram še vsem dobrotnikom te cerkve, ki so jo postaviti pripomogli, ali pa k njej kaj pripravili, v imenu svete Katarine hvalo reči; njo ste si za dolžnico pripravili; zatorej zaupajte, da ne bote na zgubi, ampak to, kar ste sejali bote stoterno želi. Pribežite v to cerkev v vseh potrebah in stiskah; ozirajte se po sv. Katarini, kader kolj vaše serce kaka nadloga, dušna ali telesna teži, tukaj vam bo pomagano, tukaj se bo kamen od vašega serca odvalil, tukaj bote tolažbo in polajšanje, tukaj gnado in zveličanje vse dni vašega življenja našli. Tukaj sv. Katarina stanuje in s plajšem svoje materne ljubezni celo faro objema; oh tudi vas milo kliče, kakor mati svoje otroke: „Pridite k meni vsi, ki ste težko obloženi in jaz vas bom poživila“. Pod njenim varstvom bote srečno živeli,

pod njenim plajšem bote kakor otroci v maternem naročju mirno pocivali.

Zdaj se pa še k tebi obrnem, sveta devica in velika svetnica sv. Katarina, naša srednica, naša besednica in pomočnica. Glej tukaj svojo hišo, katero smo ti pripravili, ne bodi ti preborna, pojdi v njo in prebivaj med nami sosednja svetega Mihela še veliko sto in sto let in do zadnjega časa. Skazuj nad nami in nad prihodnjimi rodovi svojo dobroto in moč, ne jenjaj svojih prosijočih rok pred božjim tronom za nas stegovali in nam božjo milost pridobivljati. Tebi bodi priporočena naša cela fara, naj bi božje kraljestvo po njej kraljevalo in zmirom bolj razširjalo se. Tebi naj bojo priporočene vse drage dušice naše fare, za Jezusovo kri odkupljene, naj bi se jih nobena ne pogubila, ampak zveličala vsaka. Tebi naj bojo priporočeni vsi predpostavljeni, gospodarji in gospodinje in starši naše fare, naj bi po tvoji priprošnji svoje svete dolžnosti zvesto spolnovali v svoje in svojih podložnih zveličanje. Posebno pa naj ti bo v varstvo izročena naša ljuba mladina, naj bi se strašnega zapeljevanja in pohujšanja obvarovala in svoje angeljsko oblačilo, to je nedolžnost neoskrumjeno in celo ohranila in prirastla k časti božji in k veselju nebes. Pa tudi nesrečni, oslepljeni grešniki, ki jih naša fara šteje, naj ne bojo pozabljeni pred tvojim oblicjem; vojskuj se za nje s peklenskim sovražnikom, sprosi jim pravo spoznanje, zgrevano sercé in srečno smert. — Ne bodi ti nadležno, da tudi svoje časno hiševanje ti priporočimo, naše hiše, naše žitne polja, naše zdravje in življenje. Kedar nevarna strela nad nami šviga, odverni jo od nas, te prosimo; ravno tako tudi točo, slano, in kar je kolj naši sreči škodljivega; kedar je Bog zavolj naših grehov razžaljen in nam svojo šibo kaže, odverni jo od nas in nam Boga zopet milostljivega pripravi, in kedar enkrat bleda smert zraven naše postelje stoji, tedaj nam ti na pomoč pridi, sprejmi nas na sodbo in Sodnika za nas milo prosí, in odpri nam vrata nebeškega raja. Amen.

Keršanski nauki.

LII. Glej katekizem: „Osem zveličanskih čednost.“

V v o d.

S postom, molitvijo in svetim premišljevanjem se je Jezus pripravljaj k svojemu imenitnemu poklicu: ljudi učiti in potem terpeti in umreti za odrešenje celega sveta. Štirideset dni in štirideset noči je zategadelj v pušavi bil, kakor nam sveto pismo pripoveduje. Potem se je pa ljudem očitno pokazal. Začel si je učence zbirati in oznanovati veselo oznanilo, sveto evangelje; začel je oznanovati resnice od kraljestvu božjega. In kmalo od začetka svojega uka se je Jezus enkrat na neko goro podal, se vsedel, in zbranemu ljudstvu in svojim učencem tisto prečudno lepo pridigo govoril, ki je tako rekoč kratek zapopadek celega svetega evangelja. „In je odperl svoje usta in je učil, rekoč: Blagor vbogim v duhu; ker njih je nebeško kraljestvo. Blagor krotkim; ker oni bojo zemljo posedli. Blagor žalostnim; ker oni bojo oveseljeni. Blagor usmiljenim; zakaj oni bojo usmiljenja dosegli. Blagor jim, kateri so čistega serca; zakaj oni bojo Boga gledali. Blagor mirnim; ker bojo otroci Božji imenovani. Blagor zavolj pravice preganjanim; ker njih je nebeško kraljestvo. Blagor vam, kader vas bojo kleli in preganjali in vse hudo zoper vas lažljivo govorili zavolj mene; veselite se in od veselja poskakujte, ker je vaše plačilo obilno v nebesih?“ Tako je Jezus v začetku svoje gorske pridige prelepo govoril. To so tedaj tajiste zveličanske čednosti, zavolj katerih je Jezus večno življenje v nebesih tajistim obljubil, kateri jih bojo v djanju spolnovali. Za štirimi poglavitnimi, djanskimi čednostmi so osmere zveličanske čednosti naj imenitniše. Zveličani biti si vsi želimo; zatorej vam danes tajiste lepe čednosti, ki nam v nebesa pomagajo, na kratko razložiti in jih vašemu sercu posebno priporočiti hočem. Zvesto poslušajte.

Razlaga.

1. „Blagor ubogim v duhu, ker njih je nebeško kraljestvo.“ Ubogi v duhu so a) ponižni, ki svoj nič, svojo

nevrednost, svojo revšino spoznajo in od sebe čisto nizko mislijo; kateri vse dobro, kar storijo, ne sam sebi, ampak nezasluženi gnadi božji pripisujejo. V tem pomenu sveto pismo od „ubogih v duhu“ govori. Ravno tako pa tudi cerkveni očetje te besede razlagajo. Sveti Hilari pravi: „Ubog v duhu je tajisti, ki iz globočine svojega serca občuti, da nič, tudi dušne dobrote njegove niso, ampak Božje.“ Duhovno ubožstvo je tedaj tista globoka ponižnost, od katere so nam Jezus, Marija, sveti apostelj Paul (I. Kor. 15, 9) in vsi drugi božji služabniki toljko lepe izgleda zapustili. Ubogim v duhu, to je, ponižnim Jezus nar prvič nebeško kraljestvo obljubuje. Iz tega vidimo, da ponižnost je prva, naj potrebniša čednost za vsakega kristjana; ona je podlaga vseh drugih čednost. Brez ponižnosti pa nobene druge čednosti ni. To nam tudi sveti Gregor spričuje, ki pravi: „Kdor si brez ponižnosti druge čednosti nabira, dela, kakor da bi prah na veter trosil. Vse, karkolj stori, je zgubljeno, ako ne izhaja iz ponižnosti.“ „Brez devištva, pravi sveti Bernard, še znaš zveličan biti, ako se ojstro spokoriš, brez ponižnosti pa nikdar zveličan ne boš.“ Edino, pravo znamenje resnične pobožnosti je tedaj ponižnost ali ubožstvo v duhu, od katerega Jezus v svetem evangelji govori. Ubogi v duhu so b) tudi resnično ubogi in revni ljudje, kateri pa tudi svojo revšino in siromaštyo iz ljubezni do Jezusa voljno prenašajo, ki je, akoravno Gospod nebes in zemlje, na tem svetu vendar v nar večem ubožtvu živel. Ubogi v duhu znajo pa c) tudi tajisti biti, kateri, akoravno so bogati in premožni, vendar pa svojega serca na posvetno blago in premoženje ne vežejo, ampak ga posedejo, kakor da bi ga ne posedli (I. Kor. 7, 30) in ga po božji sveti volji prav dobro obračajo. Vsem takim ubogim v duhu je nebeško kraljestvo obljubljeno. —

2. „Blagor krotkim, ker oni bojo zemljo posedli.“ Krotki so tajisti, ki razžaljenje svojega bližnjega tiho in mirno prenašajo, in ga clo z dobrim povračujejo. Krotki so tajisti kristjani, ki si prizadevajo, zavolj Boga vselej krotko in pohlevno sercé ohraniti. Krotkega serca šo tajisti, ki niso ojstri, kakor železo, terdi kakor kamen, bodeči, kakor ternje, ampak mehki, prizanesljivi; krotkega, pohlevnega serca so tajisti, ki niso kakor hud vihar, ampak njih življenje je mirno in tiho; kakor čisti potok tiho in mirno teče naprej, v njem se večerno sonce mirnega živ-

ljenja prijazno lesketá. Če takrat, kedar nas kdo razžali svojo jezo premagamo in zadušimo iz ljubezni do Boga; če rajši sami krivice terpimo, kakor da bi jo komu drugemu storili; če se v vseh okoljšinah tega življenja, naj bi še tako zoperne bile, božji sveti volji podveržemo; ako vselej rajši pravično voljo koga drugega, kakor pa lastno, mnogokrat od samosvoje ljubezni popačeno voljo dopolnujemo; kedar sovražtvo z ljubeznijo, zopernosti s poterpežljivostjo premagamo; kedar nam težave tega življenja dušnega mirú ne vzamejo, ampak v sredi križev in nadlog, s katerimi nas Bog iz ljubeznivega namena mnogokrat obiskuje, mirnega in zadovoljnega serca ostanemo, takrat smo resnično krotki in pohlevni. In blagor nam, v miru, v zdravji, v bratovski ljubezni bomo zemljo posedli, bomo veselo na tem svetu živeli; po smerti pa v nebeški deželi prebivali! —

3. „Blagor žalostnim, ker oni bojo oveseljeni.“ Žalostni, od katerih Jezus tukaj govori, so tajisti, kateri, namesto v pregrešno veselje tega svetá se vtopiti, le svoje in svojega bližnega grehe in revšino obžalujejo. Ne v pregrešni dobri volji in v posvetnih veselicah, ampak v solzah in pravični žalosti se pravo zveličanje najde, tako nas sam Jezus uči. Kedar ta svet za dolino solz in terpljenja spoznamo; kadar se posvetnega, pregrešnega veselja zderžimo in zogiblujemo; kedar uboge ljudi, ki tukaj veliko terpijo, omilujemo in jim smilenja skazujemo; kedar se jokamo in žalujemo, da se naš ljubi nebeški Oče, naš mili Jezus od nas in drugih kristjanov tako malo spoznavlja in ljubi, tako pogosto pa žali, takrat slišimo med tiste žalostne, katerim je nebeško kraljestvo, nebeško oveseljenje obljubljen. Taki keršansko žalostni bodo enkrat resnično oveseljeni. Kakor se posvetno veselje enkrat v dolgo terpljenje spremeni, tako bo pa tudi Jezus enkrat tajistim, ki so tukaj zavolj Njegovega razžaljenja se jokali, nad svojimi grehi žalovali, iz ljubezni do Njega in v duhu pokore vse voljno terpeli, njih kratko žalost, njih kratko terpljenje v večno veselje spremenil!

4. „Blagor lačnim in žejnim pravice, zakaj oni bojo nasiteni.“ Kteri so pa lačni in žejni pravice? To so tajisti, kateri s tolikim veseljem, s tolikim poželenjem dobro delajo in po čednostih, po brunnem, pravičnem življenju hrepenijo, kakor lačni in žejni po jedi in pijači. Če si prizadevamo, kolikor nam

je naj več mogoče, Božje zapovedi in dolžnosti svojega stanú na tenko spolnovati; v dobrem, v ljubezni do Boga in do svojega bližnjega vsak dan rasti, takrat smo lačni in žejni pravice, kakor Jezus govori. In taki kristjani bodo enkrat nasiteni. Bog, ki nam daja, dobro želeti, dobro hoteti, nam bo tudi pomagal, tajisto speljati. Več ko po čednostih in dobrih delih hrepenimo, več veselje bomo nad njimi našli. Že dobra vest, ktere nam nobeden odvzeti ne more, nam bo na potu pravičnega življenja sladko veselje delala. In bolj ko bomo Boga ljubili in po keršanski pravičnosti hrepeneli, več sladkosti bomo v tej ljubezni in pravičnosti okusili; dokler enkrat z Bogom združeni enkrat popolnoma nasiteni se pri Njem v nebesih vekomaj veselimo.

5. „Blagor usmiljenim; zakaj oni bojo usmiljenja dosegli.“ Usmiljeni so a) tisti, katerim se njih bližni smili, kedar se v kaki nesreči in nadlogi znajde; po besedah svetega Pavla, ki pravi: „Jokajte se z jokajočimi.“ (Rim. 12, 15.) Ker pa še ni zadost, da smo zavolj nesreče ali terpljenja svojega bližnjega samo v sercu ginjeni, ali da svoje smiljenje njemu tudi z besedami na znanje dajemo (I. Jan. 3, 17.), tako so b) le tajisti resnično usmiljeni, kateri svojemu bližnemu v dušnih in telesnih potrebah radi pomagajo in dobro storijo iz ljubezni do Boga. In blagor tako usmiljenim! Zakaj vse, kar so bližnjemu v božjem imenu storili, so samemu Jezusu storili, in za vse to jih bo Jezus enkrat obilno poplačal. „Kdor je usmiljen, bo življenje, pravico in čast našel.“ (Prig. 21, 21.) Ja, blagor usmiljenim; zakaj oni bojo tudi na sodbi božje usmiljenje dosegli!

6. „Blagor jim, kateri so čistega serca; zakaj oni bojo Boga gledali.“ Čistost serca pa je trojna: a) deviška čistost, b) zakonska, in c) vdovska čistost. Deviško čistost tajisti imajo, ki svojo kerstno nedolžnost lepo in brez madeža ohranijo, kateri svojega serca tudi z nobeno grešno mislijo ali poželjenjem ne ognusijo. Oj srečne take duše, že na tem svetu so Jezusove čiste neveste, na unem svetu jih bo pa Jezus s posebno lepim vencom nebeške veličasti kronal! Jagne Božje bo jo povsod spremljali in novo pesem peli, katere nobeden drug peti ne more. Nar bližej božjega trona se tam-

kej veselili bojo vekomaj! — Zakonsko čistost imajo tisti možje in tiste žene, ki svoj zakonski stan čisto tako ravnajo, kakor je sveta božja volja; kateri se preobilnih, pregrešnih sladnost zderžujejo, in svojo zakonsko postelj brez madeža ohranijo. — Vdovsko čistost pa tisti imajo, kateri v svojem vdovskem stanu ravno tako čisto in čedno živijo, kakor je fantom in deklinam v samskem stanu zapovedano. Vsi taki tedaj, ki po svojem stanu čisto živijo, in svoje sercé brez madeža ohranijo, bojo enkrat zveličani; že na tem svetu bojo ljubeznjivost in prečudno lepoto Božjo zmirom bolj spoznavljali in v duhu nekoljko gledali; po smerti pa bojo Boga v njegovi neizrečeni lepoti vidili, ga od obličja do obličja gledali in se te prečudne lepote vekomaj veselili.

7. „Blagor mirnim, ker bojo otroci Božji imenovani.“ Mirni so tajisti, katerim nič ni tako zoperno, kakor nemir in punt v deželi; nemir in sovražtvo v soseski ali žlahti; nemir in razpertije v svoji hiši med domačimi ljudmi. Mirni so tajisti, ki mirú in lepe zastopnosti nikjer ne razderajo, ampak si prizadevajo, z vsemi v miru in ljubezni zmirom živeti, mir ohraniti med ljudmi; rajši kako krivico terpeti in tiho djati, samo da se ljubi mir ohrani in ne žali ljubeznjivi Bog. Pobožni Lot nam je takega mirú in bratovske sloge lep izgled. (I. Moz. B3, 8—9.) Take mirne ljudi posvetneži mnogokrat zaničujejo in za maloserčne imajo; Jezus jih pa zveličane imenuje, in obljubi jim, da bojo otroci božji imenovani. Hudič je prvi začel v nebesih nemir delati in se puntati; kdor tedaj tukaj med ljudmi mir podera, zdražbe dela in sovražtvo nareja, tajisti je posnemovavec hudičev in najemnik peklenškega duha. Bog pa je oče mirú in svete ljubezni (I. Kor. 14, 33.), tako moramo tudi sveti mir ljubiti, med seboj ohraniti in v bratovski, keršanski ljubezni živeti vsak čas. Le mirnim je nebeško kraljestvo obljubljeno.

8. „Blagor zavolj pravice preganjanim, zakaj njih je nebeško kraljestvo.“ Zavolj pravice tajisti preganjanje terpijo, kateri zavolj svete vere, ali zavolj čed-

nosti in brunnega življenja zaničevanje, martre, ali tudi grozovitno smert prestati morajo. Tako se je nekđaj pre-rokom godilo. Po božjem povelju so ljudstvo, ki je hu-dobno živelo, svarili, opominjali, njemu božje kazni na-povedovali. Nehvaležno ljudstvo pa, namesto jih poslušati, jih le zaničuje, sovraži in čerti, nekatere clo grozovitno martra, kakor v svetem pismu starega testamenta na več krajih beremo. Tako se je godilo svetemu Janezu Kerst-niku. Ker je resnico govoril in hudobnemu kralju Herodu njegove hudobije očital, je bil v ječo veržen in neusmi-ljeno ob glavo djan. Tako se je godilo aposteljnóm Go-spodovim, ki so bili zavolj nauka Jezusovega od Judov in ajdov zaničevani, preganjani, zadnjič tudi grozovitno mar-trani. Tako se je godilo vsem marternikom in marternicam božjim, kateri so zavolj vere Jezusove brezštevilne martre terpeli in tudi kri prelili zavolj Jezusa. Tako se še pa tudi dandanašnji rado godi. Akoravno nas tukaj v naših krajih zavolj svete vere nobeden več ne preganja, nas pa hudobni syet zavolj čednosti, zavolj pobožnega življenja tako pogosto zaničuje, sovraži in černi. Nad vsakim gorečim kristjanom se še dandanašnji tiste besede svetega aposteljna Pavla spolnujejo, kjer pravi: „da vsi, ki hočejo pobožno živeti v Jezusu Kristusu, bojo preganjanje terpeli.“ (II. Tim. 3, 12.) Kako posvetni ljudje dobrega kristjana pisano gle-dajo, kako ga radi pikajo s svojimi bodečimi, zaničljivimi besedami, kako ga mnogokrat obrekujejo, černijo in s svo-jim strupenim jezikom zasekujejo. Pa ljubi kristjani! vsega tega se nič ne ustrašite. Če bote zavolj svete vere, zavolj čednosti, zavolj tega, da se božje postave zvesto deržite, od hudobnih ljudi zasmehovani, zaničevani in preganjani, tako ste Jezusu nar bolj podobni; tudi Njemu se nič boljši godilo ni. Lepe tolažbe vam pa tudi Jezus sam podá. On pravi: „Blagor zavolj pravice preganjanim, zakaj njih je nebeško kraljestvo. Blagor vam, kedar vas bojo kleli in preganjali in vse hudo zoper vas lažnjivo govorili zavolj mene, veselite se in od veselja poskakujte, ker je vaše plačilo obilno v nebesih!“

Sklep.

Preljubi bratje in sestre v Kristusu! slišali ste zdaj tiste osmere zveličanske čednosti razlagati, katere je nek-daj sam Jezus na neki gori svojim poslušavcom razlagal in tako priserčno priporočal. Te zveličanske čednosti vam posebno priporočujem tudi jaz. Ž njimi svoje serca lepo kinčajte. Te osmere čednosti vam naj bojo kakor osmere stopnice, po katerih tudi vi enkrat v nebesa pridete. Amen.

Keršanski nauki.

LIII. Glej katekizem: „Od Jezusa posebno priporočene dolžnosti in štiri dobri sveti.“

Vvod.

Jezusov nauk je tista svetla luč, ki nam pot proti nebesom tako lepo razsvetljuje. Pa ne samo z besedami tudi z nar lepšim izgledom nas kliče na tisti pot, po katerem v našo pravo domačijo, v svete nebesa, pridemo. Jezus sam je vseh čednosti naj lepši izgled. Njega posnemati je tedaj vsakega kristjana sveta dolžnost; kakor On sam govori, rekoč: „Izgled sem zapustil, da, kakor sem delal jaz, delate tudi vi.“ Jezus ni iskal na tem svetu svoje časti, ampak čast Očeta, kateri ga je poslal; Jezus je hodil po poti terpljenja in britkosti; v terpljenji in neizrečeni britkosti je tudi svoje življenje sklenil. Jezus je bil krotek in ponižen, da še nobeden človek tako. Jezus je učil tudi sovražnike ljubiti; pa On sam je to nar lepše storil. Še na križu je molil za nje. Glejte kristjani! tako moramo tudi mi storiti, ako Jezusovi učenci biti, ako za Njim v nebeško kraljestvo priti hočemo. Da bomo tedaj tudi mi Njega posnemali, vam hočem danes pokazati, kako se to zgoditi ima. Tiste poglobitve dolžnosti, katere nam je vsem Jezus posebno priporočil, vam hočem na kratko razložiti. Take dolžnosti pa so: 1. Narprej božjega kraljestva in Njegove pravice iskati. 2. Samega sebe zatajevati. 3. Svoj križ nositi. 4. Za Kristusom hoditi. 5. Krotek in ponižen biti.

In 6. sovražnike ljubiti, dobro storiti tem, kateri nas sovražijo, moliti za tajiste, ki nas žalijo in preganjajo. To so dolžnosti za vsakega kristjana. Tri reči pa v svetem evangelju najdemo, katerih Jezus ni vsakemu zapovedal, ampak le svetoval in nekterim priporočil. Zategadelj se tudi evangeljski sveti imenujejo. Tudi od tajistih na kratko govoriti želim. Zvesto me poslušajte.

Razlaga.

1. Velika zmota je to, ako človek za posvetno preveč, za večnost pa premalo ali pa nič ne skerbi. Zategadelj Jezus nekatere, ki so preveč in preboječe za svoje telesne potrebe skerbili, lepo posvaril, rekoč: „Ne skerbite tedaj, to je ne skerbite preveč zato, kaj bote jedli, ali kaj bote pili, ali s čem se bote oblačili; ker po vsem tem oprashaujejo neverniki. Saj vaš Oče nebeški ve, da vsega tega potrebujete. Išcite tedaj nar poprej božjega kraljestva in Njegove pravice, in vse to vam bo naverženo.“ (Mat. 6, 31—33). Glejte, ljubi moji! prva dolžnost vsakega kristjana je tedaj: za božje kraljestvo in Njegovo pravico pred vsem drugim skerbeti. Božje kraljestvo, večno zveličanje, to je cilj in konec, katerega doseči imamo; pravičnost božja, Njegovo dopadenje, to je pa pomoček, ki nam v božje kraljestvo priti, večno zveličanje doseči pomaga. In to pravičnost božjo nam je ljubi Jezus tako lepo pokazal. On sam je rekel: „Jaz sem pot, reznica in življenje. Nihče ne pride k Očetu, kakor po meni.“ (Jan. 14, 6.) Jezusa se moramo tedaj zvesto držati. Njegove svete nauke moramo zmirom bolj spoznavati in si prizadevati, da bomo zvesto po tajistih živeli. Potem homo po Njegovi gnadi opravičeni, Bogu dopadljivi, božjega kraljestva, to je, večnega zveličanja enkrat deležni postali. 2. „Samega sebe zatajevati“ — je druga dolžnost, katero je Jezus vsakemu človeku posebno priporočil. Naša natura je zavolj poerbanega greha popačena in k hudemu nagnjena. „Počutki in misli človekovega serca so k hudemu nagnjeni“, nam tudi sveto pismo pričuje. (I. Moz. 8, 21.) Zatorej tudi po nagnjenju svoje popačene nature po mesenih že-

ljah svojega serca živeti ne smemo; kar nas sveti apostel Pavl tako lepo uči, ker pravi: „Bratje, mi nismo dolžniki mesa, da bi po mesu živeli. Zakaj, ako bote po mesu živeli, bote umerli; ako bote pa z duhom dela mesá morili, bote živeli.“ (Rim. 8.) Tega nas je pa tudi Jezus tako jasno učil. Rekel je: „Ako hoče kdo za menoj priti, to je ako hoče kdo za menoj v moje kraljestvo priti, naj zataji sam sebe, naj vzame svoj križ in naj hodi za menoj.“ (Mat. 16, 24.) In sam sebe zatajevati, to se potem pravi: svojemu hudemu nagnjenju se zoperstavljati, svoje pregrešne želje zatirati in ne tega storiti, k čemur nas naša popačena natura vabi in vlačí. Posebno so pa tri reči, ki človeka na tem svetu motijo in na hudo vlačijo: „Vse, kar je na svetu, to je poželenje mesa, in poželenje oči, in napuh življenja: Kar ni od Očeta, ampak od sveta.“ (I. Jan. 1, 16). Poželenje mesá, poželenje oči, to je: poželenje po blagu in bogastvu tega sveta, in napuh življenja: to so tri korenine vsakega drugega greha, katere v sercu popačenega človeka káljijo in se tudi sčasoma globoko vkoreninijo, ako se jim hitro v začetku ne zoperstavimo in tajistih kakor strupno zelje iz svojega serca ne trebimo. In to delo celo naše življenje terpi. Zakaj zmirom se hudo v našem sercu zarediti hoče; zmirom se postava mesa zoper postavu duha povzdiguje; zmirom je tedaj potreba, hudemu se zoperstavljati; pregrešno poželenje zatirati, zatajevali sam sebe, kakor nas Jezus uči. Zoper sam sebe se tedaj vedno vojskovati moramo; in ravno to je potem tajista zveličanska vojska, v kateri si, ako jo dobro bijemo, nebesko krono zaslužimo. „Celo naše življenje je vedno vojskovanje“, sveto pismo govori. In blagor človeku, ki se v tej vojski hlabro obnaša, vse skušnjave in dušne sovražnike s pomočjo gnade božje večno premaguje; zakaj, kader bo zadosti skušen, bo krono večne zmage, večnega življenja prejel!“ —

3. Tretja dolžnost vsakega kristjana je: „Svoj križ nositi.“ Jezus sam pravi: „Kdor hoče za menoj hoditi, naj zataji sam sebe, naj zadene vsak dan svoj križ, potem naj pride in hodi za menoj.“ (Luk. 9, 23.) Vsak dan svoj križ zadeti in hoditi za Jezusom, to se reče: vse brikosti tega življenja, ki nas skoraj vsak dan zadevajo; vse križe in nadloge, katere nam

Bog pošilja, ali ktere smo si jih sami naložili po svojem grešnem življenju; vse zopernosti in težave svojega stanú moramo poterpežljivo nositi iz ljubezni do Boga. Za kratko terpljenje, ako ga voljno prestojimo, nam je večna krona obljubljena. Zategadelj so vsi svetniki in zvesti božji služabniki radi terpeli na tem svetu, iz ljubezni do Jezusa voljno svoje križe nosili do konca življenja svojega; zakaj dobro so vedeli, da po potu križev in terpljenja v deželo večnega veselja pridejo. Tako storimo tudi mi, terpimo tukaj na svetu vse hudo poterpežljivo z Jezusom; tako se tudi na unem svetu z Jezusom veselili bomo. „Pot križev in terpljenja je kraljeva cesta, katera na ravnost proti nebesom pelja,“ so besede pobožnega Tomaža Kempčana.

4. Šterta naša dolžnost je: „Za Kristusom hoditi.“ Za Kristusom pa takrat hodimo, kader po izgledu Njegovega svetega življenja živimo tudi mi; kader vse naše misli, besede in djanje po Kristusu ravnamo. K temu nas tudi sveti Pavl lepo opominja, rekoč: „Te misli bodite, kakor Kristus.“ (Fil. 2, 5.) „Kdor govori, naj govori besede božje.“ (I. Petr. 4, 11.) „Zgled sem vam zapustil, pravi Kristus, da, kakor sem jaz delal, delate tudi vi.“ „Jaz sem luč sveta, kdor za meno hodi, ne hodi po temi, ampak bo imel luč življenja,“ (Jan. 8, 12). Za Kristusom hoditi, to je, Njega nasledovati, Njegove zglede posnemati moramo tudi mi, ki smo kristjani. „Kristjani se po Kristusu imenujemo, pravi sveti Bernard, bodi tedaj naše življenje po svetosti tega svetega imena.“ V vseh okoljšinah našega življenja se tedaj na Kristusa ozirajmo, in učili se bomo od Njega, kaj vselej storiti ali opustiti imamo. Njega nasledovaje se na nar bolj gotovem potu proti nebesom znajdemo.

5. Peta dolžnost kristjana je: „Krotek in ponižen biti.“ Krotek in ponižen je pa tajisti, kateri se ne razjezi nad vsako krivo besedo, ki jo sliši; kateri mnogotero zopernost in nadlogo tiho in voljno poterpi; kateri se vsake krivične jeze zderža in rajši krivico sam terpi, kakor da bi jo komu drugemu storil. Tako je tudi Jezus storil. Oh kolikokrat so ga hudobni Judje razžalili, kolikokrat so ga zaničevali, obrekovali

in krivo sodili! Jezus je pa vse to tiho poterpel, je krotek in pohleven bil proti svojim naj večim sovražnikom. Torej pa tudi nas take krotkosti in pohlevnosti tako lepo uči, rekoč: „Učite se od mene, zakaj jaz sem krotek in ponižen iz serca.“ (Mat. 11, 29.) „On ni preklinjal, kader je preklinjan bil. On ni protil, kader je terpel;“ (I. Petr. 2, 23) ampak omolknil je, kakor jagne pred tistim, ki ga striže, in ni ust odperl (Izai. 53, 7.), ja še molil je za svoje nar hujše sovražnike, rekoč: „Oče odpusti jim, ker ne vejo, kaj delajo.“ (Luk. 23, 34.) O kristjani! Jezusu in Mariji se za dar krotkosti, pohlevnosti in serčne ponižnosti tudi mi priporočajmo, da s temi čednostmi ozalšani Bogu dopadljivi postanemo!

6. Šesta dolžnost, katero nam je Jezus posebno priporočil, je ta: da moramo tudi svoje sovražnike ljubiti. To nam je On s temi besédami zapovedal, rekel je: „Ljubite svoje sovražnike in dobro storite tajistim, kateri vas sovražijo, in molite za nje, kateri vas preganjajo.“ (Mat. 5, 44). To nas pa Jezus ne samo z besedo, ampak tudi v djanju naj lepše uči. Vse hudo, kar so mu Njegovi sovražniki prizadeli, je On pozabil rad, da bi le njih duše pridobil in večno zveličal. Veliko hudega, velike krivice so mu terdovratni Judje storili; Jezus jim pa vedno svoje dobrote skazuje, jih iz serca ljubi in še mōli za nje. Tako moramo tudi mi storiti. Tudi svoje sovražnike ljubiti moramo. Ako nam tudi težko gre, tajiste ljubiti, ki nas sovražijo, tajistim dobro storiti, ki nas žalijo in preganjajo, vendar smo dolžni to storiti, ker nam je Jezus to zapovedal. In bolj ko nas to vteži, večje plačilo bomo pred Bogom imeli; bolj ko se v tem premagamo, večje bo tudi naše zasluženje. Da bomo pa zamogli po zapovedi Jezusovi tudi svoje sovražnike ljubiti, se moramo ravno v tajistih čednostih vaditi, od katerih smo se do zdaj učili. Moramo sami sebe zatajevati; moramo se navaditi po izgledu Jezusa in iz ljubezni do Njega tudi kako krivico, kako težavo, ali kako škodo voljno poterpeti; da Njega tudi mi posnemamo, moramo krotki in ponižni biti: potem pa tudi svojim sovražnikom lahko odpustili, jim dobro storili in za nje molili bomo. In blagor nam, ako vse te dolžnosti iz ljubezni

do Boga prav na tenko spolnujemo; že na tem svetu bomo zavolj svoje dobre vesti mirno in srečno živeli, pa tudi za nebeško kraljestvo veliko zasluženja si napravili!

To so šestere dolžnosti, katere so vsakemu kristjanu priporočene in zapovedane. V svetem evangelju pa najdemo tudi take tri reči, katere pa niso vsakemu zapovedane, ampak so le nekterim, kateri želijo bolj popolnoma živeti, nasvetovane in priporočene. Zatega delj se tudi evangeljski sveti imenujejo. In le ti so: 1. Radovljno vbožtvo; ako se kdo iz ljubezni do Jezusa, kateri je v revšini in sromaštvu na tem svetu živel, vsemu posvetnemu bogastvu odpove, in v vbožtvu radovoljno živi do konca svojega življenja. Tak posnema Jezusa samega; bo pa tudi enkrat namesto posvetnega bogastva obilno nebeških zakladov prejel. — 2. Vedno devištvo; ako kdo slovesno obljubi, da hoče iz ljubezni do Boga do svoje smerti v samiškem stanu nedolžno in čisto živeti zavolj večega plačila v nebesih; zavolj tajiste lepe krone, ki je čistim dušam v nebesih pripravljena. 3. Vedna pokoršina pod duhovnim poglavarjem; ako se kdo iz ljubezni do Boga svoji volji odpove, in se kakemu duhovnemu poglavarju s ponižnim sercom čisto podverže, in le njegovo voljo, njegove povelja na tenko dopolnuje. Te tri evangeljske svete večidelj le tajisti na se vzamejo, kateri se v kak klošterski stan podajo. To niso tedaj zapovedi, ampak le dobri sveti za tajiste, ki hočejo bolj popolnoma živeti in večje plačilo za nebesa si prislužiti. Jezus sam pravi: „Vsak, kateri bo zapustil hišo, ali brate, ali sestre, ali očeta, ali mater, ali ženo, ali otroke, ali njive zavolj mojega imena, bo stoterno nazaj dobil in večno življenje dosegel.“ (Mat. 19, 29.)

Sklep.

Ljubi kristjani! slišali ste danes razlagati tiste šestere dolžnosti, katere nam je Jezus vsem posebno priporočil. Slišali ste tudi kratko besedo od treh evangeljskih svetov. Posebno si pa te šestere dolžnosti v svoje serca zapišite. Išcite pred

vsem drugim Boga spoznati, Njemu prav služiti in svojo dušo zveličati. Kaj bi vam pomagalo, ako bi celi svet imeli, ako pa tukaj brez Boga, brez Njegove gnade živite, po smerti pa svojo dušo pogubite vekomaj? — Vadite se zatajevati sam sebe, svojo popačeno naturo vsak dan; le to storite, kar je po božji postavi, ne pa tega, kar k hudemu nagnjena natura poželjuje. Nosite radi svoje križe in težave, in hodite za Jezusom. Bodite pohlevni, krotki, ponižni, ljubeznivi tudi svojim sovražnikom: tako bote pravi otroci božji, prijetli Jezusovi; enkrat pa dediči nebeškega kraljestva. Amen.

Cerkveni novičar.

* Iz Celovca. Majheno uro hoda od Celovca, na cesti proti Velikovcu, stoji cerkva sv. Jakoba poleg ceste; prav prijazno farovž in cerkev popotniku nasproti smehljata. Tukaj se je 14. septembra — na dan poviševanja sv. križa — obhajala prelepa in premila slovesnost. Konzistorialni svetovavec in tajuik, visokoč: gosp. Alojzi Khul je ljubeznivo povabil vse svoje sošolce Kerške škofije, naj da se gorej imenovanega dnu v št. Jakopu snidejo in obhajajo 25 letni spomin svojega posvečevanja za mešnike. Ljubeznive in prijateljske besede so padle na prijateljske pripravne serca: Snidlo se jih je ednajst sošolcov, šestero jih je že pomerlo, jih troje pa ni moglo priti. Duhovnik v št. Jakobu, č. g. Tomaž Serčnik, ki tudi spada med ravno te jubilate, je cerkvico kaj lepo pripravil. Vsred cerkve je stal mertvaški oder ali katafalk, na njem so ležale znamenja duhovnega stanu, na prednji strani ravno proti ljudstvu so bile zapisane šestere imena gospod-duhovnikov, ki jih že pokriva črna zemlja. Marsikomu so priigrale svitle solze, ko je bral imena svojih ljubih znancov in prijatlov. Koj zjutraj so se pričele svete maše, ob devetih pa so se jele obhajati velike duhovne opravila. Več ko dvajset duhovnikov je krepko in ganljivo odpelo cerkevne bile za mertve; potem stopi č. g. jubilent Jakob Sivic, Podklosterski fajmošter, pred sv. oltar in služi peto černo mešo za vse rajne sošolce; potem se odpoje cerkvena pesem: „Libera“, pesem, ki spreleti človeku vse žile in kosti, ta resnobna pesem se odpoje. Gotovo je usmiljeni Oče nebeški uslišal serčne mo-

litve in pesmi in prizanesel ubogim vernim dušam, ki morebiti še terpijo v strašnih vica! —

Pa glej! zdaj se vse lice spremeni: v belem, veselem oblačilu stopi č. g. jubilant, Franc Treiber, fajmošter pri sv. Jakobu v Rožu, pred božji oltar, in opravlja peto angelsko mešo; h koncu se še zapoje zahvalna pesem Te Deum laudamus. Vsem pričujočim se je bralo na licu, kaj čutijo njihove ginjene srca. Goreče molitve in pesmi so puhtele proti nebesom in hvalile Boga, ki je toliko usmiljen in dobrotljiv in vsem delil toliko obilnih dobrot in milost; zraven so se pa tudi vzdigovali serčni zdihljeji, naj da Oče nebeški tudi zanaprej nobenemu svoje roke ne odtegne, nobenega ne zapusti, temuž vse podpira, svete in težke dolžnosti zvesto spolnovati in verne ovčice srečno voditi po potu večnega življenja!

Ob pol dvanajstih je bilo cerkveno opravilo pri kraju, in podali smo se v lepo okinčani farovž. Tu so prijatli in znanci pozdravljali, objemali in ljubili se, da je bilo vsakemu milo pri sercu. Marsikteri se niso že vidili več dolge leta, nekteri celih 25 let se niso vidili več. Vse je bilo živo, kar naenkrat nekdo veseli glas zažene: „Vidite kočijo, škof se peljejo“! Vse je na nogah in jo maha proti cesti premilostljivemu knezoškofu naproti. Kako ljubeznivo so premil. knez in škof obnašali se, s vsakterim kaj spregovorili, posebno gg. jubilantom čestitovali in jim dolge in obilne sreče želeli, tudi v cerkev se podali in tam svoje molitve pobožno opravili, tega na široko in dolgo ne popisujem. Okoli ene se nas je 26 usedlo za mizo, ktera je bila kaj okusno napravljena. Vse je bilo prav dobre volje, sedeli smo okoli knezoškofa kakor otroci okoli svojega očeta. Slobodno rečemo: Ni ga po celem svetu knezoškofa, ki bi se s svojimi duhovniki obhodil tako ljubeznivo, prijazno in prijateljsko, kakor so naš visipastir Valentin! Ko smo napivljali knezoškofu in jubilantom, so gromeli možnarji in naše veselje oznanovali celi okolici. Ob petih so se prečast: knezoškof odpeljali in potem smo se jeli tudi odpravljati uni. — Slava sv. katoliški cerkvi, ki nas uči, svojih ljubih rajnih spominjati se, moliti in darovati za nje. Sreča in dolgo življenje vsem čč. gg. jubilantom, da bi vsi srečno doživeli svojo zlato mešo! Večni mir in pokoj vsem ljubim rajnim! Resnične in sladke so besede sv. pisma: „Quam bonum et jucundum, habitare fratres in unum“.

* Iz Maribora. Iskreni domorodec in marljivi pisavec. A. Kreml je večkrat zdihoval: „Bog mi daj doživeti slovenskega škofa, potle se pa rad preselim odtod“. Česar verli mož ni doživel, smo doživeli mi, kar se je snovalo celih 50 let, je zdaj dognano: Imamo slovenskega škofa v Mariboru! Škofja stolica je prestavljena iz Koroškega na Štajersko, Slovenci štajerski imajo enega pastirja in očeta duhovnega: Anton Martin, slavni in goreči slovenski pisatelj, so zdaj knezoškof lavantinski, prav za prav knezoškof slovenski. 4. oktobra

ali angelsko nedeljo so premilostljivi knez in škof svojo novo stolico slovesno in častito v posest vzeli. Ta nova škofija šteje razun 14 dekanij, ktere so že prej spadale k lavantinski škofiji, še deset novih, ktere so več ko šest sto let imele tuje, nemške škofove, ki niso znali domačega jezika slovenskega. Oh vbože dušice, ki niste slišale glasu svojega višega pastirja, — oh veselite se in od veselja poskakujte: Minule so vaše reve in težave, za svojega škofa imate prvega govornika v jeziku slovenskem, dobili ste jih 4. oktobra. V saboto 3. den so se v novi stolni cerkvi prvokrat cerkvene večernice slovesno pele in zvečer od 6 do 7 se je zvonilo po vseh cerkvah novo pridruženega dela. Zvonovi so peli tako po nebeško lepo in mило, da je marsiktero oko plavalo v gorečih solzah; pa tudi marsiktero serce je zdihovalo in prosilo Boga, da naj novo delo blagoslovi. Ob devetih ponoči je sijala bakljada po ulicah in razlegali so se krepki glasi milih pesem, ktere je mestna pevska družba pred knežjo dvorano prepevljala novemu knezoškofu v pozdrav. V nedeljo že ob štirih zjutraj je mestna muzika nadelovala v zvoniku stolne cerkve in svoje ugodne glasove pošiljala po mestu in široki okolici, vmes je pel tudi veliki zvon, pokali in gromeli so možnarji verne ljudi budé in vabé na preserčno in imenitno slovesnost. Ob sedmih so že prihajali ljudje v celih rajdah in procesijah, tako da se po mestu gibati nisi mogel. Duhovščina, mestna gospoda in truma vernih je pričakovala premil: škofa v seminiški cerkvi sv. Alojzija. Ob osmih so knezoškof prišli in narpoprej posvetili novo altarsko podobo sv. Alojzija, potem pa slišali tiho sv. mašo. Med tem se je uravnala slovesna procesija. Začele ste slavni sprovod blizomestne fari slovenske: Gamliška in šent-peterska, za njima predmestne fari sv. Magdalene in Matere božje, potlej se je pridružila presilno dolga rajda mestnih prebivavcov, po stanu in rokodelstvu razločenih, duhovnov, kterih je bilo 109, cesarskih in mestnih uradnikov in cesarskega vojaštva. V sredi te častite procesije so stopali milostljivi knez, spremljani od treh infuliranih prelatov in prečastitih korarjev, držali so pastirsko palico v roki in molili s svojim spremstvom sv. roženkranc. V cerkvi so se najpred opravljale molitve, ki so pri škofjem obiskovanji farnih cerkev v navadi. Po dokončanih molitvah so nagovorili namestnik mariborske dekanije, č. g. Jožef Kostanjevič, predmestni fajmošter, v prelepem latinskem nagovoru prečast. knezoškofa, priporočaje sebe in duhovne brate Njih Milosti. Poslednjič so v svojem in vseh pričujočih imenu v znamenje duhovne poroke in zaveze z novim škofom Njih roke in perstan poljubili. Zdaj so povzeli besedo milostljivi knez in so v izverstem latinskem govoru svoje duhovne sine nagovorili razlagaje jim, po kterih pravilih da hočejo svojo težko službo med njimi opravljati in kaj in kako delati da jih v teh težavnih časih posebno povabijo in opominovajo. Potem se podajo

na prižnico in so odgovor dajali na tole troje vprašanj: „Kaj želite vi od nas? — Kaj želimo mi od vas? — in kaj želi Bog od nas vseh?“ Po pridigi so peli slovesno sv. mešo, po meši pa zahvalno pesem; tako je bila ta preimenitna in prevesela cerkvena slovesnost dokončana. Slednjič je premilost. kneza in škofa vsa duhovščina v poslopje sprovodila in mu obljubila zvestobo in pokorščino. Pri tej priliki sta dva duhovna v imenu podravskih in pomurskih Slovencev za pozdrav prelepo slovensko pesem prečast. knezoškofu izročila. H koncu je bilo veliko obedovanje; nekaj duhovnikov so pogostovali v škofjem poslopju, nekaj pa v semenišču. Se ve, da ni manjkalo napitnic, donele so vse serčno in veselo, škoda, škoda, da domače, slovenske ni bilo — nobene. Pač prav imajo naši nasprotniki, ki terdijo, da slovenski jezik ni za visoke ljudi in reči.

* Ptuj 4. oktobra. Sprejmi, ljubi Prijatelj! prijazno pismice! iz starega Ptuja se ti kaj važne in vesele novice prinesó. Ravno dans je mesec dni, kar se je marburžko mesto veselilo svojega knezoškofa Antona Martina, glej, pred dvema dnevoma pak je tudi nam prisijala neizrečena radost; sprijeli smo tudi mi v obzidji starega Ptuja svojega višega pastirja tako prijazno in ljubeznivo, kolikor nam je blo naj bolj mogoče. Naš prečastiti Vladika so nas obiskali, kakor so pred že nam oznaniti blagovoljili, — „da vidijo kraje in svoje nove ovčice, in da spoznajo svoje sodelavce v vinogradu Gospodovem.“ Pozvali so tedaj vse duhovne v Lenarčkem okrožji na Goričkem 26. dan, v Jurjovskem na Savinci 28. dan septembra, v Ptujskem 3. in Marburžkem 11. dan oktobra, da se prijazno pogovorijo zavolj pastirovanja, da bi za naprej nobena različnost ne vladala v novo utemeljeni diecesi; saj vsi dobro vemo: Ako en duh giblje vse duhovne pastirje, in je enakost v vseh duhovnih opravilih, le tedaj bo srečno in uspešno njih pastirovanje. — Kako močno so nam tedaj prečastiti Vladika vstregli, ker so se k nam potrudili, da zvejo, kako se je v tej ali uni reči do zdaj pri nas pastirovalo, in da nam povejo svoje želje, postavim, zavolj šolarske maše, prve spovedi, in prvega sv. obhajila šolarjev, zavolj pripravljenja odrasčenih za velikonočno spoved, kakor tudi na ktere reči se naj posebno gleda pri tistih, kateri mislijo stopiti v stan sv. zakona. Ktere pobožne družtva se jim za verno ljudstvo zdejo naj bolj hasnovite, in kako se ž njimi naj ravna. Povedali nam so tudi, kako so pred več leti v starem delu njim izročene škofije tudi duhovni družtvo sklenili, kterega udi se med drugim zavežejo, za vsakega umerlega iz jih sredine enkrat opraviti daritvo sv. maše, tako se posebno ubogim duhovni, kateri v slednjem sporočilu za svojo dušo nič storiti ne morejo, ljubeznivo ustreže itd. itd. 44 duhovnov od vogerske in horvaške meje se je sošlo okoli svojega za dušni blagor svojih vernih neutrudnega škofa; in gotovo:

Kakor veselo in prijazno smo jih sprijeli in poslušali, tako radi in veseli bomo jih blage želje spolnovali! Ljubi Prijatelj še ene reči zamolčati ne smem. O tej priložnosti smo še s posebno svečanostjo, kakor gotovo sodim, razveselili svojega milega višega pastirja. Naša prekrasna stara farna cerkev se je letos v vseh svojih notranjih delih ponavljala (jo na tenjko popisati, in vse njene znane župnike imenovati v prihodnem pismu mislim); vsi oltarji so novo pozlačeni in od G. Kotnika umetno marmorirani; oltar sv. Joaneza Nep. prenarejen v oltar sv. Victorina prvega ptujskega škofa in mučenca. Ker je njaveč težavno delo do slednje nedelje dogotovljemo bilo; so prečastiti škof radi obljubili, da sami hočejo o ti priložnosti prednji oltar blagosloviti. V nedeljo popol dan skorej po štirih smo jih na tergu sv. Florijana sprijeli, 22 duhovnov je blo zbranih, 12 parov belo oblečenih deklic-naj večja med njimi je podala milemu pastirju šopek cvetlic, ko so skočije stopili — uradniki, in vsi stanovniki našega mesta in okolice so jih sprejmili v novo ozalšano cerkev. Najpred so blagoslovili prednji oltar; G. dekan domači so potem molili lavrentanske litanije, potem pa so sami škof stopili na prižnico, in z ljubeznivimi besedami pozdravili svoje verne. Kako izversten govornik so naš viši Pastir je po Koroškem in Štajarskem dovolj znano. Govorili pa so na blizu sledeče besede: „Pozdravljam vas preljubi stanovniki starega Ptuja, serčno vas pozdravljam na mestu, katero je pomočeno s kervjo tvojega prvega škofa sv. Viktorina mučenca, pozdravljam tudi tebe veličastni dom, kateri zdaj v novi lepoti bliščiš,“ potem so izustili svoje radost nad tem, da so tako prijazno bili sprijeti, zahvalili so se vsem dobrotnikom, kateri so pomagali, da se je težavno delo srečno dognalo; in tako smo sklenili sa nas preveseli dan, kateri bo vsakemu gotovo v prijaznem spominu vedno ostal.

M. Čretni.

* Iz Gorice. Vse je dobro o svojem času, govori sveto pismo. Sedaj so šole tega leta končane; tedaj je čas, da od ravno preteklega šolskega leta govorimo; in ker sem v poslednjem listu od očitnih sol nekaj malega povedal, naj ta list tudi kaj pové od drugih verst, tukajšnih, namreč Goriških sol in zavodov ali institutov. In sicer pogledjmo naj pred zavod zluhonemov v Gorici konec šolskega leta 1859. Ta zavod šteje uže osemnajst let svojega obstanka, in sprejema v poduk gluhoneme vseh primorskih dežel, to je, kar jih spada pod Teržaško namestništvo. Pričetek je bil spervič majhen, ali blagovoljno podpiran od človekoljubih stanovavcov primorskih, in potlej tudi od državnih in deželskih uradov se je ta zavod tako okreпил, da sprejema do šestdeset rejencov in rejenk. Vendar pa žali Bog so te zadnje leta zavoljo nenavadne dragine in drugih nevoljnih okolišin cveteči stan tudi tega zavoda enmalo zadele. Kar so osebnjuni dobrotniki institutu dajali, se po malem manjša, odpadlo je tudi marsikaj, kar so deželske kase do sadaj mu vsako leto plačevale, in

tako, kakor beremo v „programmu,“ ki ga je vodja gluhtonemov te dni na svetlo dal, se ne more prihodnje šolsko leto nobeden nov gluhtonem v zavod sprejeti, da mora vsaj sedem gluhtonemov pred časom nazaj domu staršem poslati, in pa enega učitelja ter dva služabnika proč poslati. Res žalostno je to! zato pa omenjeni vodja v tem svojem programu med drugim tako le milo zdihuje: Primorci ta! zavod je delo vašega blagega človekoljubja! koliko nesrečnih gluhtonemov se je tukaj Boga poznati učilo! kolikajzn gluhtonemov je še v naši deželi, ki bi imeli biti podučeni, in so zanemarjeni, ker ni pomoči! Usnilite se revežev! dajte vsakdo kaj malega, kar kdo premore, v podporo tega blagega zavoda vsaj tako dolgo, da bodo c. kr. uradništva zopet mogle mu pomoči!

Ravno ta tukaj omenjeni program inštituta nam naznanjuje, da je 18. dan avgusta t. l. mladi gluhtonemi jud Jakob Marpurgo, pred leti rejenc tega zavoda, nazaj prišel in tu pribežališče si poiskal, ter svojo voljo na znanje dal, da hoče postati kristjan, in da se sedaj ta stvar pretresuje od uradov itd.“ Kakor smo enkrat uže v Prijatlu povedali.

Še pristavimo iz ravno tistega programma, da se gluhtonemi uče tudi poljedelstva, ker imajo zraven hiše za to pripraven vert. To leto so 1500 mladih sadunosnih drevesic vcepili, veči del jabelk, namreč 116 sort jabelk, in 90 sort hrušek in vsakdo zamore si tu mladih drevesic omisliti, ker jih uže vcepljene prodajajo po 42 soldov novega ali 24 krajcerjev starega dnarja. Ravno tako so bčele lansko leto jim dale 1509 funtov medu in 132 funtov voska itd.“ Gluhtonemov je bilo letos v zavodu 55, to je, 36 možkega, in 19 ženskega spola. Vodja zavoda je dobro znani duhovnik gosp. Andrej Pauletič.

Še drug zavod je v Gorici, od kterege hočem sadaj konec šolskega leta kaj malega povedati. Ta zavod je za zapuščene in zane-marjene otroke. Vstanovljen leta 1853 dovolj veselo raste in cveti, akoravno nima nobenih gotovih, rednih dohodkov! Da pa more obstajati, mu pomaga Goriška mestna gosposka, in osebnjni dobrotniki, ki so ali utemelitelji zavoda, ali pa le zgolj dobrotniki. Gospoda utemelitelji se imenujejo vsi tisti, ki so ali podarili zavodu na enkrat 500 fl. sr., ali pa, ki na leto plačujejo po 25 fi. naj manje. Šteje jih pa utemeliteljev ta zavod do zdaj devet. Ob novem letu se vselej naznanjajo imena vseh utemeliteljev in dobrotnikov, kar se nam je obljubilo tudi za to pričujoče leto. Vodja je duhovnik gosp. Anton Kumar. Letos je bilo v tem zavodu otrok vseh vkupej 40, ki so se vsakoverstnih rokodelov učili, in doma še zraven tega svoje šole imeli. Od mesca avgusta 1853 noter do septembra 1859 je bilo sprejetih v ta zavod 80 otrok; od teh je bilo 35 uže izučenih, ki so postali dobri delavci ali rokodelci, trije so vzeti v vojaški stan, 40 jih je sedaj še v uku, in samo dva sta bila gosposki v roke na-

zaj dana, ker ni bilo mogoče ju poboljšati. Tako govori tiskani list, ki smo ga o priložnosti šolskih preskušenj od tega zavoda dobili.

Od tukajšnih nemških šol pa ne vem nič kaj posebnega povedati, ker nam ni noben enak tiskan list, kakor sicer vsako leto, v roke došel.

Še eno. Poslednje dni smo slišali, da je visoko ministerstvo uka in notrajnih reči v zadevi našega gluhonemega Juda, ki želi sveti kerst prejeti, odpisalo tako, da se ima rečeni gluhonemec, ker je še mlad (17 let), pred mešano komisijo postaviti, in na tanjko izprašati, ali je v resnici njegova volja se kerstiti dati; kar se je tudi, kakor smo za gotovo zvedeli, dne 23. septembra pred poldnem zgodilo. Mladeneč je pri tem obstal, kar je vedno hotel, in tako ga upamo v kratkem med svoje brate v Kristusu šteti. Z Bogom!

Duhovske zadeve.

* Kerška škofija: Visokoč. proš in fajm. Pečnik Sim. so administrator Tinjske dekanije: č. g. Pappler Jak. je dobil kuracijo Krajec. Visokoč. pridigar Simon Martin Mayer je penzioniran in dekoriran. Prestavljeni so č. gg. Haderer Frid. pride za pridigarja pri glavni fari sv. Iža, — Hueber Jož. za pridigarja v stolno cerkev, — Muden Sim. pride za provizorja v Tinje, — Willenpart Jož. v visoko Bistrico, — Leskovar Jož. v št. Janž pri mostu, — Božic Bal. v Konatiče; — Kandut Krist. pride za kaplana pri stolni cerkvi v Celovcu, — Ertler Pet. za kaplana v št. Mihel blizo Wolfsberga, — Lesjak Bal. v št. Martin pri Belaku, in Zeichen Jan. v Doberlovas. — Umerli so: Prečast. gosp. Welwich Lor. doktor bogoslovja, infilirani proš, dekan in fajm. v Tinjah, — visokoč. Križej Fr. kanonik v Strassburgu, vikarius perpetuus v Novi cerkvi lavantinske škofije, — O. Krizostom Sepper gimnaz. profesor iz Benedikt. reda, R. I. P.

* Lavantinska škofija: Djanski konzistorialni svetovavci in ob enem svetovavci pri zakonski sodnji so izvoljeni preč. gg. Čeppe Franc, častni korar sekovski in dekan jareninski; — Kostanjevic Jožef, marburški dekanijški namestnik in fajmošter v slovenski predmestni fari; — Gasser Marka, duhovni svetovavec sekovski in fajmošter pri sv. Petru. Djanski konz. svetovavec in predsednik pri zakonski sodnji je izvoljen preč. g. Matijašič Juri, učitelj veroznanstva na gornji gimnazii marburški. — Častni konzistorialni svetovavci so č. gg.: Dr. Vogrin Lov. okrožni dekan št. jurški; Sandegger Jak., dekan ptujski Kosar Fr. seminiški špiritual. — Duhovni svetovavci so izvoljeni preč. gg.: Korošak Matevž, dekan fravheimski; — Tutek Juri, dekan šent-lenarski; — Lah Anton, dekanijški namestnik lembahški, iz Terstenjak Martin, učitelj veroznanstva na spodni gimnazii marburški. Skofovi dvorni kaplan, tajnik konzistorialni in pri zakonski sodnji, je imenovan Modrinjak Matija, bivši kaplan pri mestni fari. — G. Godina Martin je postavljen fajmošter v Šmarjeto pri laških

toplicah. — G. Storr Jož, je fajm. pri sv. Roku. — Prestavljeni so g. kaplani: Cenc Gašpar v Šmarje; — Erjavac Peter v Kozje; — Trafenik Franc v šen-Pavl pri Preboldu; — Šibav Anton v Bistrici; — Pihler Simon v Doberno; — Čerin Juri k vsm Svetcim; — Vogrin Mihael v šen-Lenard; — Antolič Jan, v Fravheim! — Karba Jan, k sv. Jurju v slov. goricah; — Kolednik Jak. k. sv. Petru pri Radgoni; — Šrol Franc k sv. Lenartu v slov. g.; — Pučko Anton v Selnico in Vošnjak Lor. v Zibiko. — G. Krušič Jan. pride za začasn. učitelja verozakona na Celjski gimnaziji. — v. č. gosp. Černe Martin, vpkojeni fajmošter Sromelski so izvoljeni duhovni svetovavec.

Učitelji bogoslovstva so sledeči č.č.g.g: dr. Stepišnik Jakob, korar, učitelj cerkvenega prava; — dr. Ulaga Jožef, sv. pisma stare in po nekaj tudi nove zaveze in iztočnih jevikov. — Kovačič Martin in Matijašič Juri, učitelja verne (dogmatike); — Šinko Matija, učitelj nrave (moral); — Herg Lorenc, zgodovine in po nekaj sv. pisma nove zaveze; — Caf Juri, pastirne in katehetike. Razun teh bodo še učili gg.: preč. g. dr. Vošnjak Janez, korar, propedeutiko. — Terstenjak Martin, cerkveno umetnost (kirchl. Kunst), Kosar Franc liturgiko, Pikel Mih. duhovno pisavo in Veres Ant. duhovno petje.

* Goriška nadškofija: Za duhovne pomočnike so odloženi naslednji gg.: Grusovin Anton iz zavoda gluhonemov v Komen; — Volf Janez, novomašnik, v Ročin; — Silvestri Jož, v Cervignano. Za ekspozite: Čuk Augustin na Gradškuto; — Brajda Dominik v Beljano; — Chiasalotti Jakop, kaplan v Joanizu, je ravno na tem mestu za fajmoštra poterjen; — Delpicolo Janez je poslan v Campolongo za administratorja. — Umerli so gg. Moretti Jan., fajm. v Campolongi, — Gardinate Dominik, duh. p. v Perteolah, — Kravanja Andrej, kapl. v Serpenici. R. I. P.!

* Ljubljanka škofija: Podlipski lokalist v. č. g. Peter Hieinger so izvoljeni fajmošter in dekan za Postojno. — Gosp. Janez Žust, duh. pom. v stari Loki, pride za subsidiarja v Motnik. Za posvečenje premlada klerika gg. Mat. Jereb in Henr. Zagorjan prideta za prefekta v Alojzjevišče. — Naslednji čč. gg. so prestavljeni: Peter Hönigman, semeniški duhoven, v št. Mišel pri Novem mestu; Ign. Böhm, sem. duh., k sv. Petru (b. Weinhof); Jern. Jaric od sv. Petra v Trebno; Fr. Jeršič od št. Mihaela v Zatičino; And. Pavlič iz Zatičine v staro Loko; Venceslav Pečarec iz št. Jurja na Ig; Jan. Koprivnikar s Trebnega v št. Juri; Ant. Surec, novoposv., v Dolne; Raim. Kalan novoposv., v Kolovrat; Jan. Pivk, ekspozit, iz Begenj pri Cirknici v stari terg pri Ložu; Jož. Gašperin, beneficiat in duh. pom., iz Kropo v Beguje za nasamnika; Juri Zabrežovnik, ekspozit, iz Terboj v Kropo za beneficiata in duh. pom.; Ožbald Prosen iz škoške Loke v Terboje za nasamnika; Fr. Sajevec, novoposv., k sv. Križu pri Terziču; Fil. Cvek iz Studenega v Svibenj; Ant. Jakič novoposv., v Horjul; Mor. Goslar iz Horjula v št. Vid pri Ipavi; Matija Kulavic iz Kočevja v št. Vid pri Zatičini; Friderik žl. Premierstein iz Ribnice v Kočevje; Šim. Kosmač z Iga na sveto goro pri Vačah za namestovavca (administr., potem ko je g. M. Tavčar, izvoljeni lokal., resigniral); Jož. Prettner iz Preserij na Polšnjik; Fr. Rihar iz Logateca v Preserje; Alojzi Stare, novoposv., v Logatec. Umerli so gg.: Jožef Mezek, fajm. v Čatežu, Juri Gornik, fajm. v Toplicah; Fr. Francič, duh. pom. v št. Vidu pri Zatičini.